4 /2016 • ROČNÍK XLVII

ŽIVÉ SLOVO

Vděčnost

Jsi ochoten zaplatit?

Albánsko - krajina orlov

Téma čísla: **Cena nasledovania**

Kempová práca v Srbsku

V článku o práci medzi Rómami v Srbsku (vyšiel v ŽS 2/2016) sme uviedli, že sme od Pána prijali pozvanie vrátiť sa z Nemecka, kde sme boli na dočasnej práci, do vtedajšej Juhoslávie a venovať sa prevažne práci s deťmi a mládežou v rámci Kristovej cirkvi bratov (Kresťanské zbory v Juhoslávii). Okrem samotnej činnosti v rámci domáceho zboru v Petrovci mali sme túžbu organizovať pobyty pre mladých z našich zborov, čo dovtedy bolo v bratských zboroch na Dolnej zemi veľkou neznámou.

A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel. (1Kor 9,23)

Ako sa to začalo

Ako sa vlastne zrodila idea pobytov či kempov? Pravdepodobne zrniečko tejto idey padlo do Vladimírovho srdca v rokoch 1965 a 1971, keď sa zúčastnil na mládežníckych pobytoch, ktoré v tom čase organizoval brat Bill Grunbaum pre mladých kresťanov z Východnej Európy. Zámer a obsah týchto pobytov boli odrazovým mostíkom rozbehnúť kempovú činnosť u nás.

V rokoch 1983-86 sme usporiadali kempy v Kresťanskom zbore v **Rijeke** v Chorvátsku. Počet účastníkov z roka na rok rástol a tak zborový dom bol už

primalý pre hlučných mladých ľudí. Vtedy sa zrodila idea zakúpiť pozemok niekde pri mori a vytvoriť na ňom kempové podmienky. Keďže sme nemali na tento projekt dostatok prostriedkov, uskromnili sme sa malým pozemkom a domčekom vo vinohradníckom kraji neďaleko mesta **Novi Sad**, na úbočí pohoria Fruška Hora. Neskôr po občianskej vojne sme pochopili, že to bolo Božím riadením, aby sme nebudovali v Chorvátsku, keďže by sme boli o všetko prišli. Pochopili sme, že Božie NIE je Jeho ÁNO. Dnes to s istotou môžeme tvrdiť, keďže vlastníme kempový komplex s celkom slušným vybavením a môžeme po celý rok ubytovať cca. 60 ľudí. Pritom kemp je naplno využívaný rok čo rok. Kemp je oficiálne registrovaný ako združenie občanov pod menom **Kresťanské rekreačné stredisko Betel**. No vráťme sa však začiatok.

Božie NIE je vlastne ÁNO

Po prvotnom sklamaní, že sme nenašli pozemok pri mori, prijali sme ponuku kúpiť malý pozemok uprostred vinohradov. Šesť rodín, ktoré boli od začiatku do práce s mládežou zapojené, sa zaviazalo, že budú túto prácu podporovať finančne, morálne a duchovne. Nadšenie, úprimné rozhodnutie a vytrvalosť viedli k tomu, že dnes máme krásne kempové stredisko. Odvtedy, a uplynulo už požehnaných 40 rokov, práca sa rozšírila aj nad rámec kresťanských zborov, takže **Betel** (Boží Dom) dnes slúži veriacim z celej Vojvodiny aj širšie.

Z historického pohľadu, kemp Betel prešiel niekoľkými zmenami, a zakaždým sme čosi pridali k pozemku, zväčšili priestory a skvalitnili služby. Posledná veľká zmena nastala v rokoch 2000 až 2001, keď sme na pozemku vybudovali štyri bungalovy, v ktorých je možné ubytovať 48 osôb. Táto vonkajšia zmena sa stala medzníkom v poskytovaní služieb, keďže odvtedy môžeme ubytovať celkom slušný počet účastníkov v priebehu celého roka.

Po spomenutej zmene, v rámci činnosti nášho združenia, organizujeme pre slovenské deti z nášho okolia každý rok detské a mládežnícke tábory v rôznych vekových skupinách. Cez letné prázdniny päť kempov pripravuje priamo združenie Betel a ďalších päť týždňov poskytujeme služby iným skupinám a evanjelikálnym zborom, slovenským aj srbským. V poslednej dobe mávame aj kemp pre rómske deti.

Okrem letných táborov, na Beteli sa konajú rôzne semináre, pravidelné stretnutia sestier z niekoľkých kresťanských spoločenstiev, rodinné stretnutia, dokonca sme mali aj biblické vzdelávanie študentov Biblickej školy z Ríma, ktorí prišli spojiť teóriu s praxou do našej krajiny. Možnosť pobytu na Beteli využili aj kresťanskí maliari z celého Srbska, ktorí v tichom prostredí a v rodinnej atmosfére mohli tvoriť nové diela.

Bola to drina – ale stálo to za to

Spomínam si na záver jedného článku v časopise ***Živé Slovo***, kde autor opísal svoje cesty „po stopách apoštola Pavla“. Sériu zakončil slovami: „Bola to drina – ale stálo to za to.“ Rovnako je to aj s pobytovou prácou, ktorá vyžaduje veľa námahy, odriekania, finančných prostriedkov, ale **stojí to za to**. Po tieto roky sme zažili veľa Božieho požehnania v samotnej spolupráci bratov a sestier rôznych generácií, v obrátení detí a mladých, vo vzdelávaní nových pomocníkov, učiteľov a vodcov, a nadovšetko nespočetné množstvo hodín a dní strávených spolu v Božej prítomnosti – na **Beteli**.

Na prvom mieste, za všetko patrí vďaka Bohu za Jeho vedenie a múdrosť verne konať Ním poverenú službu. Zároveň vďaka patrí aj tým, ktorí nezištne a ochotne prikladali ruky k dielu a spolu s nami budovali Betel. Úprimná spolupráca prinášala a prináša požehnanie aj ďalej. Budeme vďační čitateľom tohto časopisu, ak si nájdu čas aj túto prácu predkladať pred trón Božej milosti.

V PÁNOVEJ LÁSKE ANIČKA A VLADIMÍR MAJERSKÍ ZO SRBSKA

obsah

Misia

Kempová práca v Srbsku 2

Úvodník

Následování 4

Úvahy k tématu

Svoboda volby a její cena 5

Jsi ochoten zaplatit? 6

Kresťania v zahraničí

Albánsko - krajina orlov 10

Recenzia

3 x 7 rád do života a pri výchove detí. 11

Poézia

Balada o mori 11

Úvahy k tématu

Věřící nebo i učedník? Jsme povoláni k následování . . 12

Příběh ze života

A je to tak, jak to má být. 14

Evangelizace

U stánku. 15

Médiá

RETROklub Rádia7 16

Biblická úvaha

Jób. Príbeh o sile viery 18

Křesťanský život

Proč se křesťané rozvádějí 20

Z konferencie

Nový život na starom strome 22

Biblický výklad

Mojžíšova píseň (Dt 32) jako výzva k následování . . 25

Křesťanský život

Ctnosti (12.díl): Vděčnost 28

Biblický výklad

Zjevení (4. díl) 30

Glosa

Následování nás stojí čas 33

Recenzia

Zbožnost není zadarmo 34

Predstavujeme

Kresťanský zbor Krpeľany 35

Poézia

Dcéra Kráľa. 36

Téma příštího čísla:

BOHOSLUŽBA

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce ledna 2017 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Následování

Milí čtenáři,

za následování Ježíše Krista platí obyčejně každý křesťan jinou cenu. Záleží na prostředí a době, ve které žije. V padesátých letech byli v našich zemích křesťané zatýkáni a perzekvováni, aby pak v šedesátých letech zažili dobu uvolnění a následně za Husákova režimu různé ústrky a nesvobodu. Cena následování však není podmíněna jen dobou, ale také představami lidí, jak by mělo následování vypadat. Přiblížím to na jednom příkladu z Ježíšovy doby.

Dát jeden čin nebo celý život?

Když se bohatý mladík (Lk 16,16-22) setkal s Ježíšem, myslel si, že musí pro získání věčného života udělat něco dobrého. Mistr vedl jeho pozornost od jednotlivých dobrých skutků k tomu jedinému potřebnému - vydat se celý Bohu. Vždyť i Ježíš se lidem dával cele, beze zbytku. Tomu by měla odpovídat i naše reakce. Láska se dává cele, bez postranních úmyslů a zadních vrátek. Jedině celým odevzdáním se můžeme Bohu skutečně přiblížit a nést jeho obraz.

Co od nás Bůh žádá?

Nejde o to, co dobrého vykonáme, ale zda toho jediného Dobrého skutečně následujeme. Člověku bylo oznámeno, co je dobré a co od něj Hospodin žádá (Mi 6,8): „Jen to, aby zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ Ježíš přitom citoval druhou půli desatera a zakončil ji slovy: „miluj bližního svého jako sebe samého.“ Výčet je stručný a v případě bohatého mládence i vykazatelný. Když boháč žije uprostřed chudoby, je evidentní, nakolik své bližní miluje a zda se umí nerozdělit.

Právo a milosrdenství

Ježíš boháče postavil před výzvu: vše rozdat, aby se podobal Bohu v jeho štědrosti. Projevit smysl pro právo a milosrdenství, ctít zákon a mít slitování. To jsou vlastnosti, kterými pokorný ctitel ukazuje Boha, jaký ve skutečnosti je. Plný milosti a pravdy.

Být jako dítě

Následování vyžaduje celého člověka. Nikdo však není schopen naplnit poslání, které mu Bůh svěřil, sám od sebe. Bůh je připraven nás vést a dát nám inspiraci i sílu naše poslání uskutečnit. S Bohem je možné všechno. Bohatý mladík nebyl k následování připraven, nechtěl opustit svůj majetek. Dokud se člověk neobrátí a nebude jako dítě, nemůže se stát součástí Božího království (Mt 18,3). Ježíš to vysvětlil tím, že máme být pokorní jako děti a když takové přijmeme, přijmeme vlastně Jeho samého.

V kontaktu s Ježíšem

Následování Ježíše a společenství s Bohem začíná tím, že se mu člověk cele vydá: Pane, zde jsem a veď mne tak, jak chceš ty sám. Musíme se stát dítětem a přijímat ty, kdo se v Kristu stali dětmi. Tak budeme s Ježíšem stále v kontaktu. Pokud se člověk nesníží a nepokoří na úroveň dítěte, ano pokud se nezlomí, tak bude příliš velký na to, aby do Božího království vešel.

Bůh nezůstane nikomu nic dlužen

Ti, kteří kvůli Kristu vše opustili a šli za ním, kteří nechali vše plavat, aby následovali Ježíše, ti při obnovení všeho obdrží stokrát víc, než ztratili. Bůh nezůstane nikomu nic dlužen - poslední se stanou prvními. Ten, kdo vše prodá, aby získal pole, najde poklad. Ten, kdo nechá být všechny bezvýznamné perly, kvůli té jedné nejcennější, kterou objevil, ten ji získá. Následování je výzva. Je napínavé a plné překvapivých zvratů.

Milí čtenáři, mnoho hezkých chvil při přemýšlení o tématu následování Vám přeje

JAROMÍR ANDRÝSEK

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydávají
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno–Židenice, www.zivesloveo.cz

Odpovědný redaktor, správa inzerce a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek, Okrajová 3,
737 01 Český Těšín
tel.: +420 552 321 102
tel.: +420 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Okružná 3190,
900 01 Modra
tel.: +421 908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Ján Číž, Petra Eliášová, Ján Hudec,
Peter Kozár, Tomáš Pala, Jan Vopalecký,
Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
DIAKOSERVIS s.r.o.
Na Nivách 7, Český Těšín, 737 01

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Administrace a expedice pro ČR
Daniel a Daniela Mrozkovi
tel: +420 737 255 932 a 732 657 842
e-mail: danielmrozek@centrum.cz
daniela.mrozkova@seznam.cz
Robert a Simona Brožkovi
tel: +420 605 870 575
Křesťanský sbor Český Těšín
Slezská 874, 737 01 Český Těšín

Administrácia a expedícia pre SR
Bohuslav Javor, Kresťanské centrum Berea,
Okružná 3190, 900 01 Modra
tel.: +421 905 249 379
e-mail: javor@berea.sk
Číslo účtu: IBAN 2629010205/1100

Platby a dobrovolné příspěvky
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno-Židenice
Fio banka, pobočka Český Těšín
Číslo účtu: 2300709184 / 2010

Předplatné v České republice
ČR: na celý rok 220 Kč + poštovné 84 Kč
Zahraničí: + poštovné jedné zásilky 76 Kč

Predplatné na Slovensku
na celý rok 7,8 € + poštovné 3,2 €
jednotlivé čísla 1,95 € + poštovné 0,8 €
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210–6526

Svoboda volby
a její cena

Bůh nás obdaroval svobodnou vůlí. Nejsme proto jen pouhé poslušné loutky vedené po jevišti tohoto světa. Naopak, jsme pány svých životů, sami se rozhodujeme, kterou životní cestu si vybereme a kudy se budeme ubírat. Své životy, a s nimi i velikou odpovědnost za ně, máme ve svých rukách; a je jen na nás samotných, jak s nimi naložíme. A tak před každým člověkem, který se rodí do tohoto světa, vyvstává otázka, a s ní i odpověď na to, pro jaký život se rozhodne.

V jednom časopise byly publikovány dvě výpovědi, muže a ženy, ve kterých tato dvojice vyjádřila své osobní vyznání vztahující se k životním hodnotám. Ty odpovědi lze považovat za typický obrázek toho, jak uvažuje většinová část současné společnosti. Muž na anketní otázku, zda vše považuje za relativní, nebo by něčemu přiznal absolutní hodnotu, odpovídá: „Ano, všechno je relativní." A žena hodnotí životní zaměření dnešní generace slovy: „Honíme se za kariérou, která ani nemá jasné obrysy. Dereme se na pozice, které ještě ani nemají názvy. Chceme procestovat celý svět, poznat všechny cizí kultury, naučit se nové jazyky..." Jak hodnotit tyto názory? V prvém případě je to život, který nestojí na pevných základech, ve druhém pak jen pouhá honba za větrem.

„Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?"
Marek 8,36

Lidé přes všechnu relativitu a pomíjejícnost touží po úspěšném životě, chtějí udělat kariéru, zbohatnout a dosáhnout co nejvyššího postavení. A za to jsou ochotni kolikrát zaplatit i vysokou cenu. Takovou cenou může být nečestné jednání, rozbitá rodina, rozpadlé manželství nebo zničené zdraví. Je to cena za stále unikající vysněnou chiméru, po které člověk bezmocně natahuje své ruce. Je to cena představující ztrátu pokoje; cena, kterou člověk platí v podobě mravního a duševního marasmu, ze kterého nelze vybřednout. Nakonec je to fiasko, prohra, ztráta duše pro věčnost: „Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde (L 9,24)." Ve stejném duchu píší i zbývající evangelisté: Mt 10,38.39; Mk 8,34.35 a J 12,25. A to je na tom to nejtragičtější (Mk 8,36): „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?"

Pán Ježíš nabízí jiný život. Tím je učednictví, které představuje celoživotní následování Pána. Je to životní cesta, kterou si může každý zvolit. A tomu, kdo se po ní vydá, dá ta cesta pevné životní kontury, vloží pokoj do jeho srdce, vyvede ho z životního marasmu a zachrání ho před životní prohrou. Ovšem, to něco stojí. Člověk musí svůj život obětovat Pánu a evangeliu.

Zapřít, vzít a následovat.

Pán Ježíš takový život charakterizuje třemi slovesy: Zapřít, vzít a následovat. Zapřít sám sebe a vzít na sebe svůj kříž – to vyjadřuje aktivní přístup, pevné definitivní rozhodnutí, které už člověk časem nemění. Tím třetím je následovnictví. To na rozdíl od dvou předchozích vyjadřuje trvalý proces; učedník následuje svého Mistra v každém dni svého života. V životě křesťana neexistuje okamžik, kdy už by dosáhnul vytčeného cíle a mohl se zastavit. Ani apoštol Pavel si to nemyslel. Proto běžel, aby se zmocnil dokonalosti, uchvátil ji, a tak byl uchvácen Kristem Ježíšem. Pokud by si někdo myslel, že dosáhnul vrcholu svého duchovního života, pak klame sám sebe a ocitá se na šikmé ploše, schází na scestí a odpadá od víry. Cesta křesťana je cestou poutníka, který stále kráčí vpřed. Je to cesta, která ho vede výš a výše tak, jak míjejí dny, měsíce a roky jeho života s Pánem. Ta nejnebezpečnější chvíle v našich životech by nastala, když bychom si mysleli, že už jsme na konci a složili bychom ruce do klína. Opravdový učedník Pána Ježíše musí vytrvat až do samého konce.

„To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu."
1. Timoteovi 2,3-4

Náš Pán a Spasitel si přeje, aby všichni lidé byli spaseni a poznali pravdu (1Tm 2,4). Takové je to toužící srdce našeho Boha. Je-li však srdce člověka nakloněno k záchraně vlastního života, pak takový člověk přichází o svůj život; naopak ten, kdo přichází o svůj život proto, že ho obětuje svému Pánu, jej zachrání. Vždyť toto představuje svatou oběť nás samých pouze Jemu; a to i se vším co máme. Není pošetilcem ten, kdo vymění to časné, které pomíjí, za to, co je věčné a trvalé.

JOSEF HUDOUSEK

Jsi ochoten zaplatit?

Na světě není nic „zadarmo“. A pokud náhodou někdo nabízí něco „zdarma“ – je to navýsost podezřelé. Lidé mají dostatek zkušeností s různými „dárky“, které se pak doma ukázaly jako bezcenné tretky, které měly lidi nalákat, aby je mnohonásobně zaplatili za předražené zboží, a proto jsou opatrní. Přesto mnozí na takové dárky naletí a zaplatí za něco, co si nepřáli. Možná právě tato opatrnost je důvodem k tomu, že tolik lidí nechce slyšet o Boží milosti, která je pro ně zdarma. I když ta milost ke spáse ztracených hříšníků byla velice draze zaplacena – životem Božího Syna. Výkupné za člověka je totiž tak vysoké, že je nikdo z lidí není schopen zaplatit. Tak to říká Bible.

Ostatně ta milost pro hříšníka samotného ovšem také není (lépe řečeno by neměla být) tak docela zcela zdarma. O tom hovoří i téma tohoto čísla časopisu – „Cena následování“.

Záchrana člověka pro věčnost je „zdarma“

Jsou věci, které přesahují naše možnosti. Děti z dětského domova nemají na to, aby si mohly zaplatit prázdniny u moře. Lidé bez zaměstnání nestačí hradit životní náklady a dostávají se tak do dluhových pastí, ze kterých není úniku. Těžce nemocný důchodce nemá prostředky na to, aby si mohl zaplatit operaci, která by mu prodloužila život. Totéž platí o matce samoživitelce v její péči o nemocné dítě. Pokud přece jen to v jejich životě dopadne šťastně – je to jen proto, že někdo za ně požadovanou sumu zaplatí, ať už je to někdo blízký či charitativní organizace nebo třeba zdravotní pojišťovna.

Úplně stejně je tomu i s naší záchranou pro věčnost. V Žalmu 49 je napsána hluboká pravda (v. 8-10): *„Nikdo nevykoupí ani bratra, není schopen vyplatit Bohu sám sebe. Výkupné za lidský život je tak velké, že se každý musí provždy zříci toho, že by natrvalo, neustále žil a nedočkal se zkázy“*. To je cena naší „dluhové pasti“ – nikdo z nás (ani spojenými silami) není schopen pomoci nikomu. Hříšník nevytáhne hříšníka z bahna hříchu. Jak je ale úžasný závěr tohoto žalmu (v. 16): *„Avšak mne Bůh ze spárů podsvětí vykoupí, on mě přijme!“* Šťastní jsou ti, kdo přijali Boží nabídku milosti, vykoupení v oběti jeho jednorozeného Syna Ježíše. Zde člověk nemůže nic udělat – jen tuto nabídku vírou přijmout a Pánu Bohu poděkovat za záchranu.

Proč nás Pán Bůh vykoupil?

Dílo záchrany našeho Spasitele je tak jedinečné, že to nutně vede k otázce: „A proč to Pán Bůh udělal?“ Jistě – jsme jeho stvoření, které vytvořil k tomu, aby se s námi mohl sdílet. Satanovi se podařilo toto jeho stvoření ukrást, zničit a vrhnout do záhuby. Je tedy logické, že nás chtěl zachránit. Ale stvořil nás především proto, abychom byli jeho obrazem. Abychom zrcadlili jeho vlastnosti. V Novém zákoně se mnohokrát hovoří o tom, že máme růst do podoby Ježíše Krista a tím i do podoby Boží. Velice krásně to vyjádřil apoštol Jan (1J 3,1-2): *„ Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi... Milovaní, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest.“*

Základním předpokladem toho, abychom do tohoto obrazu rostli, je proces, kterému Bible říká „následování“. Není to automaticky tím, že jsme přijali Pána Ježíše jako Spasitele. Do Boží podoby musíme růst – a to se neobejde bez bolestí růstu.

Cena následování

Pán Ježíš řekl velmi jasně, že následování není zadarmo. Je spojeno s řadou nepříjemných a nepopulárních činností, které nám nejsou vlastní, jako je **sebezapření:** „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne“ (Mt 16,24; Mk 8,34; L 9,23), **dát přednost Pánu Bohu před vším ostatním:** (a to je první a největší „přikázání“) ***bohatstvím*** – (Mt 19,21), *majetkem* – (Mk 10,21), ba dokonce i *před nejbližšími příbuznými* – (L 9,59; Mt 19,29) **vzít na sebe Ježíšovo jho:** *„Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce“* (Mt 11,29).

To samozřejmě neznamená, že by Pán Bůh nám vzal absolutně všechno – že nemůžeme mít majetek, pohodlí, bohatství či hezké příbuzenské a společenské vztahy, ale můžeme a musíme počítat, že následování Ježíše bude s těmito věcmi v různých etapách našeho života spojeno tak, že se pro Ježíše budeme muset různých věcí vzdát, chceme-li jej ve svém životě opravdu následovat.

Vyhýbání se následování a co to přináší

To, co jsme si teď uvedli, není pro naši lidskou přirozenost příjemné. Mnohdy se tomu vyhýbáme – tak jako se vyhýbáme třeba návštěvě u zubaře nebo u jiných lékařů, i když dobře víme, že je to pro náš život velmi užitečné.

Je to přirozené, že žít v pohodlí, v míru, nezatíženi různými problémy a starostmi je příjemné. A tak se lidé mnohdy vyhýbají tomu, aby Pána Ježíše následovali, i když vnímají působení Ducha svatého, že by tak dělat měli. Jsme nesmírně vynalézaví v tom, jak si svou neochotu následovat Ježíše zdůvodnit – před sebou, před jinými i před Pánem Bohem samotným. Nejsem v tom výjimka. Jsem si vědom, že jsem mnohokrát hanebně zklamal svého Pána. Přijmout spasení a věčný život – to ano, Pane, o to stojím! Ale – snést toho nepříjemného bratra či sestru, to prosím po mně nechtěj. A přispívat trvale na nějaké dílo – (a kdo ví, zda je to vůbec tvé dílo), vždyť Pane víš, že sám sotva tak tak vyjdu s penězi. A přece víš, že jsem unavený z práce a potřebuji na dovolené přijít na jiné myšlenky. Víš jak je to hezké pobýt u moře? Nebo na horách? Ty víš, že nemůžu, opravdu nemůžu dát. Já vím, Pane, že se tím připravím o odměnu v nebi – ale mně stačí, že tam budu – třeba jen na kousku trávy. Znáte to? Neříká vám to nic?

Kdysi se jednoho evangelisty z Jižní Koreje, kde bylo velké probuzení, ptali, zda i v Evropě může být takové probuzení. Projevil se překvapivě velmi skepticky: „Myslím, že Evropa není k tomu zralá. Nejste v Evropě ochotni zaplatit cenu následování Krista.“ Myslím, *že trefil hřebíček na hlavičku.*

Nejsme ochotni zaplatit cenu následování – zapřít sami sebe, vzít na sebe svůj kříž a následovat Ježíše.

To má dalekosáhlé dopady v životě křesťanů. Proto je náš křesťanský život tak chudý, bezzubý a tragický. Proto končí tolik křesťanských manželství rozvodem, aniž by zde, jak zjišťuji, byla primárně nevěra partnera. Je to neochota ustoupit ze svých požadavků, ze své tvrdohlavosti a svých představ, ať už v manželském soužití či ve výchově dětí a hledat s partnerem spolu východisko. Je to neochota přijmout druhého takového, jaký je a smířit se s tím. Nejsme ochotni ve svých manželstvích nést „každý den" (L 9,23) svůj kříž, který máme. Naše (a moje – sebe nevyjímám) sobectví není ochotno se zapřít.

Ze stejných důvodů jsou mezi křesťany rozbité vztahy mezi sourozenci, ať už podle těla, či s bratry a sestrami ve sboru či sborech. Proto ta neláska a vzájemné podezírání.

Proto nejsme schopni se postarat o bratry či sestry, které Pán povolává ke zvláštní službě, kterou se odlišují od ostatních, i když dobře víme, jak je tato služba v dnešní hektické době potřebná.

Proto náš národ tak tvrdošíjně odmítá v celku přijmout i „křesťanské" uprchlíky ze zemí, kde je válka. To není jen strach – ale také neochota slevit ze svého pohodlí a něco „zaplatit" někomu, kdo nám to evidentně nevrátí.

A tak bychom mohli pokračovat... Ale to už nechám na vás.

Jsi ochoten tuto cenu zaplatit?

Následování se nedá vynutit – stejně jako se nedá vynutit přijetí spásy. Bůh a jeho Syn i Duch svatý nikoho nenutí proti jeho vlastnímu rozhodnutí, i když jeho výzva někdy bývá velmi intenzívní a naléhavá, jak to vyznává prorok Jeremjáš (Jr 20,7). Pán Ježíš to říká velmi jasně (Mt 19,21): *„Chceš-li být dokonalý, jdi..."*, anebo také (Mk 8,34): *„Kdo chce jít se mnou..."*. Duch svatý nás vybízí, ale jeho hlas je možno „uhašovat". Cena je někdy opravdu velmi vysoká – tak to prožívala královna Ester, když jí Mardokaj řekl (Est 4,14): *„Budeš-li v tuto chvíli skutečně mlčet, úleva a osvobození přijde Židům odjinud, ale ty a dům tvého otce zahynete. Kdo ví, zda jsi nedosáhla královské hodnosti právě pro chvíli, jako je tato"*, ale Ester se musela nakonec rozhodnout sama. To je význam toho „zapřít sám sebe a vzít svůj kříž". Pán Bůh nikdy nikoho nenutí dělat něco proti jeho rozhodnutí. Když člověk nechce, Pán Bůh má připraveno jiné řešení k dosažení svého plánu.

Rád vzpomínám v této souvislosti na milého bratra Jindřicha Štece. To byl člověk, který měl citlivé vnímání toho, co Pán Bůh po něm chce. Při svém vyprávění jednou řekl o jednom bratru, který považoval jeho svědectví za přehánění, že se ho ptal, zda někdy nevnímal, že má něco udělat. „Ano," – odpověděl mu. – „A poslechl jsi?" – „Ne!" – „Tak se nediv, že pak už po tobě nic nechce!"

Otázka „Jsi ochoten zaplatit tuto cenu?" není jednorázová. Není to tak, že bychom ji jednou provždy zodpověděli a pak už měli trvale pokoj. Budeme se s ní setkávat ve svém životě v různých oblastech stále znovu. A bude vždy záležet na nás, jak se rozhodneme. Můžeme poslechnout a cenu zaplatit, a můžeme také odmítnout. Pán Bůh bude naše jednání respektovat. Bude to však mít vždycky dopad na náš život. Časný i věčný!

Rád bych však připomněl, že poslechnout „přemlouvání" Pána Boha stojí za to. Učedníci se ptali Ježíše (Mt 19,27): *„Hle, my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou! Co tedy budeme mít?"* A on jim odpověděl větou, kterou bychom si měli důkladně promyslet (v. 29): *„Každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě."* Dám/e se „přemluvit"? Budu (budeme) ochotni zaplatit cenu následování? Je to na nás!

TOMÁŠ PALA

ALBÁNSKO
– krajina orlov

Albánsko je krásna krajina s veľkolepými vrchmi a príťažlivým morským pobrežím. Nachádza sa v juhovýchodnej Európe a je obkľúčené krajinami, v ktorých žijú skupiny etnických Albáncov. Sú to Grécko, Kosovo, Macedónsko, Čierna Hora a Srbsko. V regióne Balkánu žije viac ako 6 miliónov albánsky hovoriacich ľudí, ale z nich iba polovica žije v Albánsku.

Dávne vlny kresťanstva

Začiatky kresťanstva sa kladú do doby apoštolov. Ale keď apoštol Pavol hovorí (R 15,19): ***„...až po Ilýriu...“*** nemôžeme byť istí, či mienil, že prišiel až do tejto krajiny alebo iba k jej hranici. Po mnohé stáročia Albánci boli buď rímsko-katolícki alebo grécko-pravoslávni kresťania. V rokoch 1400-1900 krajinu ovládla islamská Otomanská ríša. Počas tohto temného obdobia tu prebiehal proces islamizácie. Keď Albánsko dosiahlo nezávislosť od Otomanskej ríše, bola skladba obyvateľstva približne nasledujúca: moslimovia 70%, grécki pravoslávni 20%, rímski katolíci 10%. ***Dnes je väčšina obyvateľov stále tradično-moslimská.*** Vplyvom Turecka a štátov Perzského zálivu je tradičný islam nahrádzaný jeho bojovnejšou formou. V krajine je cítiť vplyv tureckej zahraničnej politiky, ktorá sa usiluje oživiť otomanizmus a získať krajinu späť pre islam. Radikalizácia moslimov v Albánsku nasleduje celosvetový vývoj a mnohí moslimovia z Albánska a Kosova odišli bojovať do Sýrie pod zástavou „Islamského štátu“. Evanjelium sa znova vynorilo v Albánsku v polovici 19. storočia, keď Britská a zahraničná biblická spoločnosť dala preložiť Nový zákon do dvoch hlavných z celkovo piatich albánskych dialektov. Pri konci 19. storočia vzniklo malé evanjelikálne spoločenstvo v Korche na juhovýchode kra-

jiny. Po mnoho rokov, až do konca druhej svetovej vojny to bolo jediné svetlo čistého evanjelia v Albánsku. Potom bol ustanovený komunistický režim a misionári boli vyhnaní z krajiny.

Z temnoty k svetlu

Albánsky komunistický diktátor Enver Hodža vládol krajine 40 rokov až do svojej smrti v roku 1985. Založil jeden z najhorších režimov vo východnom bloku. Ľudia tu nemali právo na súkromné vlastníctvo. Politická a náboženská sloboda tu nejestvovali. Komunistická vláda potláčala každú iniciatívu tohto druhu. V roku 1967 „nová mládež“, podnietená čínskou „kultúrnou revolúciou“, začala protináboženské ťaženie, počas ktorého mnohé tradičné budovy, v ktorých prebiehalo náboženské uctievanie, boli zničené alebo zmenené na kultúrne centrá, divadlá, sklady a dokonca i na verejné záchody. Kampaň kulminovala v roku 1975, kedy režim v novej ústave vyhlásil, že jediná ideológia v Albánsku je ateizmus. ***Bola to prvá krajina na svete, ktorá sa vyhlásila za ateistickú.*** V priebehu ďalších rokov sa režim postupne izoloval od ostatného sveta. To malo za následok veľkú chudobu v celej krajine. Albánsko po roku 1980 možno odôvodnene porovnať s dnešnou Severnou Kóreou.

Po takmer 45 rokoch komunizmu v roku 1990 prišla pre „krajinu orlov“ zase zmena v podobe krehkej formy demokracie. Nadto, evanjelium prišlo do krajiny tretí raz v jej histórii. Stalo sa doslovne to, čo je napísané v Písme (Mt 4,16a): ***Ľud, ktorý sedel vo tme, uzrel veľké svetlo.*** Z duchovnej temnoty piatich storočí islamu a 45 rokov komunizmu ***žiarivé svetlo evanjelia svieti na Albánsko***. Niekto definoval to, čo sa stalo v Albánsku po roku 1990 ako „experiment Svätého Ducha“ (správnejšie by bolo „mocný zásah“, lebo pokus môže byť neúspešný – pozn. prekl.) Ateistický ľud, ktorý nemal žiadne poznanie o Bohu a Biblii, zrazu dostal nádej skrze vieru v Ježiša Krista. Jeden z prvých misionárov, čo prišli do Albánska v roku 1991, to komentoval takto: „Tieto dni boli jedinečné. Okamžite som cítil a chápal, že sme tvorili históriu. Ľudia boli žiadostiví počuť radostnú zvesť a prijať ju.“ Stovky ľudí boli spasené v lete 1991 a prvé zbory boli založené v hlavnom meste, Tirane. A nasledovali ďalšie miesta. Ja som bol spasený v tejto prvej žatve duší roku 1991 ako mladý dorastenec, ktorý pochádzal z ateistickej rodiny.

Dnes po uplynutí 25 rokov zvestovania evanjelia v Albánsku je ***počet tunaj-***

ších evanjelikálnych kresťanov porovnateľný s okolitými krajinami, ktoré mali väčšiu slobodu v rokoch komunizmu. Odhaduje sa, že ich je tu ***okolo 15 000***, čo je približne 0,5 % z počtu obyvateľov. Pred 25 rokmi tu neboli viditeľne žiadni. Buď Bohu sláva! Títo kresťania sú sústredení hlavne v Tirane, kde je viac ako 70 evanjelikálnych zborov. Počet veriacich v nich sa pohybuje od 300 po malé domové skupiny.

Bratské zbory

Práca bratských zborov v Albánsku v skutočnosti začala 80 kilometrov na západ od neho, ***v Taliansku***, keď ta cez Jadranské more prišli albánski prisťahovalci v marci 1991. Kresťania v južnom Taliansku pomáhali mnohým albánskym prisťahovalcom poskytnutím odevov, stravy a prístrešia. Ich práca bola zalievaná mnohými kresťanmi na svete, čo sa po roky modlili za Albánsko. V tomto čase nikto nevedel, že otvorenie Albánska je iba vecou niekoľkých mesiacov. V novembri 1991 vďaka pomoci poskytnutej prisťahovalcom v Taliansku bola ***talianska bratská misionárska skupina*** vrelo privítaná ***v Albánsku*** ich rodinami. Evanjelizačné zhromaždenia sa hneď konali v kultúrnych strediskách, knižniciach a rodinných domoch. Čoskoro prišli prvé obrátenia a vznikli prvé zhromaždenia vo veľkých i menších mestách.

Keďže som bol už skôr obrátený, ale nemal som žiadne spoločenstvo s inými kresťanmi, vďačne som sa k nim pripojil. Bol som medzi prvými siedmimi, čo boli pokrstení vo februári 1992. Výsledkom bolo založenie prvého bratského zboru v Albánsku. Neskôr sa ďalšie misionárske dvojice pripojili k pôvodnej skupine, aby jej pomáhali a vyučovali nových veriacich.

M. bol dorastenec, študujúci na strednej škole, keď počul evanjelium a bol spasený. Prišiel do svojho mesta a hovoril o svojej novo nájdenej viere svojej rodine. Obrátila sa jeho sestra a po nej rodičia, neskôr jeho bratranci a ich rodičia a potom ďalší ľudia. Výsledkom bol vznik nového bratského spoločenstva, z ktorého neskôr vznikol zbor.

Dnes je v Albánsku asi 15 bratských zborov. Vedú ich zväčša domáci bratia, lebo väčšina misionárov odišla. Veriaci z nich sú aktívne zapojení v živote ich komunít službami ako sú biblické školy, evanjelizačná webová stránka, sirotinec, služba väzňom, dve rádiostanice, ktoré zasahujú odľahlé územia a rôzne služby študentom na univerzitách. Bratské zbory sú tiež zapojené do práce s kresťanskou literatúrou v prekladaní biblických komentárov a iných kníh, ktoré si veriaci veľmi cenia. Naposledy vytvorili aj výstavu Biblie, prvú svojho druhu v Albánsku.

Nejaká pani telefonovala do kresťanskej rádiostanice v Tirane a vyznala svoju novú vieru. V priebehu rozhovoru bratia zistili, že je úplne slepá. Ale ona verne počúvala programy a bola spasená skrze to, čo počula. Teraz je v spoločenstve jedného bratského zboru v Tirane. Nejaký mladý muž bol tiež spasený, keď počúval nahrávku z vysielania. Pripojil sa k inému bratskému zboru.

Budúce výzvy

Prvá generácia bratských kresťanov sa stretla s rôznymi výzvami. ***Nedostatok skúseností*** bol významnou z nich. Hoci bratskí misionári urobili veľkú prácu a novým veriacim ***zvestovali celú Božiu radu*** (Sk 20,27), sú tu viaceré oblasti, v ktorých tí musia robiť rozhodnutia podľa svojho presvedčenia pod vedením Svätého Ducha. Väčšina z nich je vo veku 30-40 rokov, ale vo svojich životných okolnostiach rýchlo vyrástli a vinú sa k Pánovi a Jeho slovu.

Migrácia je ďalšou veľkou výzvou. Miestne zbory mimo Tirany zažívajú vlny odchodov mladých veriacich. Tí odchádzajú do Tirany na štúdium a po ňom tam zostávajú, lebo tam môžu skôr nájsť zamestnanie. Niekedy majú veriaci problém udržať tu svedectvo a pokračovať v duchovnej práci. Na druhej strane sa však ukazuje, že je tu väčšia otvorenosť pre evanjelium ako v hlavnom meste.

V prítomnosti Cirkev v Albánsku prechádza obdobím upevňovania. Vodcovia zborov potrebujú múdrosť, aby udržali vyváženosť medzi biblickým vyučovaním a pastierskou službou a pritom nestratili čerstvý záujem o zvestovanie evanjelia strateným.

Ako vidíme v histórii, kde pracuje Boh, tam je činný aj satan. Pre pokračovanie práce a zachovanie dedičstva pre nasledujúce pokolenie je životne dôležité, aby sme my všetci usilovali sa ***zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja.*** (Ef 4,3)

ENRIS NASE V ECHOES 9 – 2016,
Z ANGLIČTINY PRELOŽIL
JÁN HUDEC

Timothy I. Philip
3 x 7 rád do života a pri výchove detí

MSEJK, 2016, 48 strán

Kniha „3 x 7 rád" od autora Timothy I. Philipa je veľmi zaujímavá a užitočná záležitosť. Nájdete v nej 21 aktuálnych podnetov alebo rád pre výchovu svojich detí. Zároveň je všetkých 21 rád nenahraditeľných aj vo svete dospelých, ktorí majú často v týchto veciach medzery. Nehovoriac o tom, že ak chceme naše deti niečomu naučiť, najlepším učiteľom je náš vlastný príklad.

V knihe nájdete jednoduché heslá ako napríklad: Konajte vždy férovo, Naučte sa odpúšťať, Naučte sa organizovať si čas a prácu, Vážte si dobrých priateľov, Poznávajte Božie zasľúbenia a nadovšetko im verte... Ku každému heslu je pripojená stručná úvaha a niekoľko biblický veršov. Nič zložité, nad čím by bolo treba dlho uvažovať, aby človek pochopil. Páči sa mi táto jednoduchosť a výstižnosť, ľahká zapamätateľnosť, čo je dobrým predpokladom k uvedeniu jednotlivých rád do života.

Aj celková grafická úprava knihy je veľmi príjemná. Každé heslo s úvahou má svoju vlastnú stranu a je doplnené farebnou fotografiou. Kniha je vhodná aj ako pekný a zároveň užitočný darček.

Pre ilustráciu pripájam krátku ukážku z knihy:

Pamätajte na ľudí, ktorí vám pomohli

Vždy si na nich nájdite čas a opätujte im pomoc. Nezabúdajte pomáhať aj ľuďom, ktorí vám pomoc zjavne nedokážu vrátiť. Boh nás často vedie ešte dokonalejšou cestou. Tou je: odplácať dobrým za zlé. Akokoľvek, žiadny dobrý skutok, konaný vo viere, nezapadne do zabudnutia, ale bude mať odplatu u Pána. Verte tomu!

Púšťaj svoj chlieb po vode, lebo po mnohých dňoch ho nájdeš. (Kazateľ 11,1)

JANA ČÍŽOVÁ

Balada o mori

Všade je tma. Mesto spí.
Za mestom more sa vlní.
Pokojná hladina, pokojné nebo,
však o chvíľu zore budú sfarbovať sa bledo.

Pomaly, pomaličky prebudí sa slnko.
Osvetlí vodu, breh i každé jeho zrnko.
Už čajky sa prebúdzajú, každá ráno víta,
iba ľudská tvár je ešte v perinách skrytá.

Na brehu mora stojí rybár starý.
Láska i smútok zračia sa mu v tvári.
Ešte dá sa vyjsť na more, hoci pokročil čas!
No ľud nevykročil z mesta ani raz.

Prúty i siete mu stále mesiac hladí.
More všetky ryby vo svojich vlnách chladí,
no rybár nemôže za nimi plávať.
Potrebuje niekoho, kto o vor sa bude starať.

No mesto spí. Netuší, že mesiac zapadá,
že sa schyľuje k ránu, že je stále pripravená návnada.
Veď už je čas pokročilý k lovu!
No, mesto spí stále.
Od novu k splnu, od splnu k novu.

Rybár stále čaká. Ešte je čas vydať sa vpred.
No pobrežie je prázdne, nikoho nikde niet.
Voda sa už vlní, treba rýchlo rybárčiť!
Avšak okrem rybára pri mori nie je nik.

Smutný rybár skleslo hľadí na more.
Ozaj nikto nepríde tam na vore?
Nie. Nikto neprichádza.
Slané more ryby do svojich hlbín zvádza.

Slnko už vysvitlo, nastal deň.
Po starcovi neostal ani jeho tieň.
Nikto neprišiel, mesto sa ešte stále nebudí.
Nenašiel Boh medzi nami rybárov ľudí...

IVANA ÚTLA, ML.

Věřící nebo i učedník?

Jsme povoláni k následování

Už se Vám stalo, že při čtení známého úseku Písma najednou prohlédnete a čtený text se před vámi otevře? Začnete text vnímat v nových, svěžích a povzbuzujících souvislostech. Jednoduše k vám začne hovořit srozumitelnou řečí, která zapadá do kontextu jiných, stejně známých míst Písma. Tak jsem to prožil při čtení známého textu ze 14. kapitoly Lukášova evangelia (v. 25-33):

Šly s ním velké zástupy. Obrátil se a řekl jim: „Přichází-li někdo ke mně a nemá v nenávisti svého otce a matku, manželku a děti, bratry a sestry, ano i vlastní duši, **nemůže být mým učedníkem**. Kdo jde za mnou a nenese svůj kříž, **nemůže být mým učedníkem.** Neboť, když někdo z vás chce postavit věž, což si napřed nesedne a nepočítá náklad, má-li na dokončení stavby? Jinak by se mu všichni, kteří to vidí, začali posmívat, když by položil základ a nemohl by stavbu dokončit, a říkali by: ‚Tento člověk začal stavět, ale nemohl dokončit.‘ Nebo táhne-li nějaký král, aby se s jiným králem střetl ve válce, což si napřed nesedne a nerozváží, je-li schopen s deseti tisíci utkat se s tím, kdo proti němu přichází s dvaceti tisíci? Jestliže ne, pošle poselstvo, dokud je ten druhý král ještě daleko, a ptá se na podmínky míru. Tak tedy žádný z vás, kdo neopouští všechno, co mu náleží, **nemůže být mým učedníkem**.“

Už první věta je výmluvná. S Pánem Ježíšem bylo na jeho cestách mnoho lidí. Lukáš popisuje, že s ním šly velké zástupy. Který evangelista nebo misionář, ale i starší sboru by se neradoval, kdyby mohl oslovit evangeliem takovou spoustu lidí a ti by vytrvale zůstávali ve snaze dovědět se víc a víc. Dnes se naproti tomu spíše setkáváme s pravým opakem. Druhá věta citovaného textu popisuje bod zvratu. Nejen že se Pán Ježíš obrátil, ale i jeho slova zní jinak, než bychom očekávali. Oznamuje: *„Přichází-li někdo ke mně...“*, jakoby ti lidé už nebyli u něj, a dodává něco ohromujícího: *„... a nemá v nenávisti svého otce a matku, manželku a děti, bratry a sestry, ano i vlastní duši, nemůže být mým učedníkem.“* Mít v nenávisti kohokoliv z našich blízkých, které milujeme, se zdá být hodně tvrdým požadavkem. A co teprve, když máme mít v nenávisti i sami sebe. Myslel to Pán Ježíš opravdu doslova? Věděl snad něco, co my nevíme a chtěl to takto expresivně svým posluchačům i nám sdělit?

Věřím, že vysvětlení nabízí oddíl z Janova evangelia (12,20-26):

Někteří z těch, kteří vystoupili do Jeruzaléma, aby se o tomto svátku poklonili Bohu, byli Řekové. Ti přišli k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a žádali ho: „Pane, chceme vidět Ježíše!“ Filip šel a řekl to Ondřejovi. Ondřej a Filip šli a řekli to Ježíšovi. Ježíš jim řekl: „Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrno, které padlo do země, nezemře, zůstává samo. Zemře-li však, přináší mnohý užitek. Kdo má rád svou duši, hubí ji; kdo nenávidí svou duši v tomto světě, uchrání ji k životu věčnému. Jestliže mi někdo slouží, ať mne následuje, a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Kdo mi slouží, toho poctí Otec.“

Věřící, bohabojní Řekové přicházeli do Jeruzaléma, aby se ve svátek poklonili Bohu. Při té příležitosti chtěli vidět Ježíše, setkat se s ním. Text dále nepopisuje, zda k setkání opravdu došlo. Dovídáme se pouze, jak na to Pán reagoval. Jako příklad si vzal pšeničné zrno, které je zaseto do půdy. Naši duchovní otcové měli za to, že zde Pán Ježíš mluví o sobě, o své smrti a o užitku, který jeho smrt přinese. Nebyl bych proti tomuto názoru, kdyby jeho řeč nepokračovala: „Kdo **má rád** (kdo miluje, což je opak nenávisti) **svou duši**...“ Nejsme to právě my, smrtelní lidé, kdo milují svůj život? Jsme snad ochotní jej položit za svého přítele, o nepříteli ani nemluvě? Pro mne z toho vyplývá pouze jeden závěr: Pán Ježíš chtěl všem věřícím Izraelitům, Řekům i dnešním čtenářům evangelia sdělit, že tou největší překážkou naše-

ho přístupu k Bohu, jsme my sami. Být Jeho učedníky, nejen těmi, kdo věří, ale i těmi, kdo následují, od nás vyžaduje změnit náš vztah k sobě samým, změnit vztah ke svým nejbližším, a to se všemi důsledky, které to sebou přináší.

Když se vrátíme k původnímu textu z Lukáše, tak „nenávidět" znamená být ochoten se zříci nároku na otce, matku, manželku, děti, bratry, sestry i sám na sebe. Být ochoten a připraven se zříci vztahů vysoké hodnoty pro vztah nejvyšší hodnoty. To je však pouze první rozhodující krok. Ježíš pokračuje: „Kdo jde za mnou (mě následuje) a nenese svůj kříž, nemůže být mým učedníkem". Co v té době znamenalo nést kříž? Bylo zvykem, že odsouzení nesli na popravu kříž, na kterém byli za městskými hradbami ukřižováni. Byla to potupa nejen pro ně, ale zároveň veřejné znamení pro obyvatele města, že brzy bude život odsouzenců ukončen dlouhou, mučivou smrtí. Apoštol Pavel to popisuje následovně (2K 4,10-15):

Stále nosíme na svém těle Ježíšovo umírání, aby byl na našem těle zjeven i Ježíšův život. Neboť my, kteří žijeme, jsme pro Ježíše stále vydáváni na smrt, aby i život Ježíšův byl zjeven na našem smrtelném těle.

Pokusím se nyní shrnout Ježíšovy myšlenky, jak jim nově rozumím. Prvním nutným krokem k učednictví, následování Krista jako Pána, je rozhodnutí být ochotně připraven zříci se všech vztahů vysoké morální hodnoty ve prospěch vztahu k Ježíši Kristu. Druhým, stejně důležitým krokem, ochota a připravenost nést potupné a umrtvující důsledky předchozího rozhodnutí. Pán Ježíš věděl, že to nebude jednoduché a snadné. Věděl, že to bude vyžadovat odpovědný rozbor situace, stejně odpovědný, jako kalkulace nákladů na stavbu věže, nebo porovnání vlastních sil a sil nepřítele před válečným střetnutím. Celou svoji řeč k zástupu zakončuje třetí podmínkou učednictví: „Tak tedy žádný z vás, kdo neopouští všechno, co mu náleží, **nemůže být mým učedníkem**."

My lidé nelpíme pouze na vztazích, jimž přisuzujeme velkou hodnotu, a nejsme ochotni nést potupné a umrtvující důsledky učednictví, ale stejně tak silně nejsme ochotni vzdát se všech námi získaných materiálních hodnot. A to je náš problém, který z nás dělá pouze věřící v Pána Ježíše, nikoliv Kristovy učedníky, kteří ctí svého Pána skutkem. Už jsme pochopili, v čem je příčina toho, že nejsme těmi, jakými nás chce Kristus mít? ON nestojí o zástupy věřících. Hledá učedníky! Jinak by své učedníky před odchodem k Otci nepověřil tímto úkolem (Mt 28,16):

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kterou jim Ježíš určil. Když ho spatřili, poklonili se mu; ale někteří pochybovali. Ježíš přistoupil a promluvil k nim: „Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte tedy a **čiňte učedníky ze všech národů**, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen.

První učedníci dodatečně pochopili význam slov svého Mistra a zůstali poslušní svěřenému poslání. Ve Skutcích popisuje Lukáš, jak učedníci činili učedníky k pravému následování Krista. Neměli bychom se i my vrátit k tomuto odkazu našeho Pána? Možná křtíme a vyučujeme obrácené věřící, ale nečiníme z nich učedníky. Kde najdeme Kristova učedníka, jehož životní styl odpovídá výše uvedeným požadavkům Krista Ježíše našeho Pána, abychom se společně učili opravdu zachovávat všechno, co nám přikázal?

JAN STANĚK

A je to tak, jak to má být

Pocházím z rodiny, kde se křesťanství, ani žádné jiné náboženství, nepraktikovalo. Náboženství rodiče k životu nepotřebovali, ale určité tradice ctili.

Pocit z doteku věčnosti

Za úplně první svůj vjem Božího působení na mne pokládám prožitek na letním táboře uprostřed krásné přírody Beskyd. Byla to nepopsatelně pohádková chvíle. Uviděla jsem padat hvězdu, měla jsem pocit, že ten okamžik trvá věčnost, a myslí mi proletělo s naprostým klidem a mírem v duši přání: „Ať je všechno, jak má být." Moje první neumělá modlitba byla vyslyšena a bylo vše, jak má být. Kluk, který byl v tu chvíli vedle mne, se později stal mým nejbližším, vzali jsme se a máme spolu dvě děti. Když se potkají dva, kteří k sobě patří, je to vlastně zázrak.

Pocit bolesti a bezmoci

Když onemocněl tatínek a těžce umíral, necítila jsem smrt jako křivdu. Byla jen lítost nad tím, že to nemůžu změnit a pocit bolesti, že velmi trpěl. Prožívala jsem bezmoc, že mu nemohu pomoct. Dělala jsem, co jsem si myslela, že je správné, ale byl to omyl. Vyčítala jsem si, že jsem jej nenechala zemřít doma. Dnes děkuji Bohu, že mi bylo odpuštěno a že mi pomáhá žít ve smíření.

Pocit vděčnosti bez adresáta

Když onemocněla dcera, bylo to velmi vážné. Prognóza lékařů byla děsivá. Při operaci jsem prosila Boha, i když jsem jej neoslovovala jeho jménem, ale jsem si jistá, že mne slyšel. Byla jsem neuvěřitelně klidná. S každou další zprávou jsem děkovala, že to dopadlo dobře. Děkovala jsem a nevěděla komu. Neptala jsem se proč, ale byla jsem vděčná.

Pocit zklamání ze sebe sama

Dnes už vím, že věc, která mi snad nejvíce bránila se přiblížit víře v Ježíše Krista, je nenávist k bratrovi, který je o devět let starší a je asociální. Mnohokrát ublížil a dodnes ubližuje mé mamince. Opustil svého pětiletého syna a my jsme se s manželem o synovce starali. Ale nebyla jsem schopna o něj pečovat s láskou. Můj vztah k němu byl zatížený tou velkou nenávistí k bratrovi. Nakonec se chlapec dostal do dobrých rukou a daří se mu dobře. Také za to děkuji. Jen já jsem sama ze sebe zklamaná. Dnes stále prosím Boha, ať mi dá trpělivost pro cestu k odpuštění a smíření. Věřím, že přijde ten správný okamžik a bude vůle k pokoře a lásce.

Nabídky bez odezvy

Žila jsem, aniž bych se o křesťanství hlouběji zajímala. Ale hledala jsem, jak správně a dobře, tedy harmonicky, žít. 44 let jsem Boha hledala a má cesta ke křesťanské víře byla kostrbatá a dlouhá. Několikrát za svůj život jsem dostala nabídku nebo výzvu věřit v Boha, jenže jsem to nerozpoznala.

Přijatá nabídka

Pak jsem jednoho dne hledala nějakou informaci na internetových stránkách Komunitního centra Mojská v Českém Těšíně a dočetla jsem se, že hledají dobrovolníka do knihovny. Zašla jsem se zeptat, jestli bych mohla tu práci dělat. Přijali mě a dostala jsem se ke knihám, ve kterých jsem získávala odpovědi i nacházela další zajímavé otázky. Bylo pro mne velmi obtížné studovat Bibli sama. Pomáhalo mi komunitní čtení Bible ve skupině. Setkávala jsem se s lidmi, kteří mi dávali inspiraci. A to trvalo několik let.

Probuzená touha po Bohu a víra v Ježíše

Dlouho jsem se bránila opustit svůj světonázor. Věděla jsem, že existuje Bůh, ale stále jsem spekulovala a váhala přijmout pravdu o Ježíši... Ale pak se to jednoho obyčejného odpoledne, při čtení knížky *Jak se znovu narodit* od Billy Grahama, zlomilo. Došlo mi, že jsem se pořád pídila po nějakém vysvětlení a říkala si, že to musím pochopit, i když nemusím! Důležitější pro mne je ta touha po Bohu. Touha uvěřit. Nemusím pochopit a přece mohu Ježíši věřit. A tak se i stalo. Dostalo se to k srdci a nemusím nic rozumově řešit. Cítím úlevu a vím, že je to tak, jak to má být, a cítím se poctěna, že mi bylo darováno uvěřit. Dlouho jsem hledala a snažila se rozumět, ale teď už nepotřebuji rozumět, ale věřit. Zjistila jsem, že nad tím nesmím moc hloubat. Bůh čeká prostou víru.

Život v souladu s vírou

Staly se další věci v mém životě, které jsou pro mne zkouškou. Nepotřebuji vysvětlení, ale vím, že mám šanci věci řešit dobře podle své víry. Jsem v klidu a snažím se důvěřovat tomu, že Bůh mi nabídne možnosti řešení. Už nejsem tak pošetilá je odmítnout.

V září jsem při svém křtu znovu hluboce prožila Boží přítomnost a velikou radost. Začala jsem nový život.

IVANA FILIPOVÁ

U stánku...

Již delší dobu sleduji diskusi, která probíhá mezi křesťany ohledně evangelizace. Napadlo mě, že bych k tomu mohl něco dodat z mé vlastní zkušenosti a z toho, co jsem vypozoroval u druhých. Na úvod bych chtěl ale říct ještě jednu zásadní věc: myslím si, že nejlepší evangelizace je osobní přístup a naše každodenní obyčejné chování. Už to, že se vás někdo zeptá: poslyšte, čím to je, že jste jiný, že je na vás spolehnutí, že jste ochotný pomoct atd.? A vy na to odpovíte: možná to je tím, že jsem křesťan. Pak je to ta nejméně násilná evangelizace, jakou můžeme prožít.

... osobní přístup a naše každodenní obyčejné chování.

Na druhou stranu platí, že jsme nesením evangelia pověřeni (Mt 28,18n) a že bychom se v jeho šíření měli angažovat. Myslím tím, že bychom měli přemýšlet, jak můžeme šíření evangelia pomoci my sami. Mne napadla vcelku jednoduchá věc: zkusím to tam, kde jsem s lidmi nejčastěji – v práci. Jsem invalidní důchodce a přivydělávám si stánkovým prodejem. Stejně si tam s lidmi povídám, navazuji kontakt a oni se se mnou baví rádi. Zajímá je, co vykládám, a smějí se mým vtipům. Na některých místech chodí určití lidé k našemu stánku tak trochu kvůli mně. Pozorují a čekají, co řeknu. A nejsou to jen vtipy, dostávám se i k vážnějším tématům.

... tam, kde jsem s lidmi nejčastěji.

Aby vás lidé skutečně brali, nemůžete vykládat stále jen vtipy. Rád čtu, zajímá mě historie a tak se občas dotknu toho či onoho. Stalo se mi, že jsem se jeden den s někým bavil o historii a druhý den přišel můj posluchač s houfem vysokoškoláků. Navázal na předešlý rozhovor s tím, že tak srozumitelně podanou historii neslyšeli už dlouho. To mě samozřejmě potěšilo víc, než to, že si každý u mě něco koupil.

Den před tím jsem se na ubytovně bavil se skupinou mladých lidí, a když jsme došli k hlubší debatě, nikdo neodcházel. Než jsme se rozloučili, musel jsem se s nimi dát vyfotit. Myslím, že mě nikdo nebral jako exota, i když jsem byl ve valašském kroji. Jsem pro ně spíše *národovec.* Pěkný titul, říkám si. Rozhodně lepší, než když vás někdo odsoudí jen proto, že vypadáte jinak než většina kolem.

Když prodávám v kroji, je to určitá výhoda. Lidé se zastaví, prohlížejí si mě a chtějí se se mnou vyfotit. Nedávno se v Piešťanech ke mně přihrnul jeden muslim a chtěl mě mermomocí vyfotit se svou ženou. Ani jsem na ni neviděl, protože byla v burce. Byl jsem trochu udivený, protože muslimové si své ženy spíše hlídají a tak mě překvapilo, že nás spolu fotil. Vraťme se však k tématu, protože byste mohli získat dojem, že od evangelizace odbíhám.

... co mohu udělat pro Pána, kterému vděčím za život?

Když jsem tak o sobě, své práci a svém následování Krista přemýšlel, řekl jsem si: prodávám lidem pro svého šéfa dobré zboží, ale co mohu udělat pro Pána Boha, kterému vděčím za svůj život i za spásu. Bůh pro mne udělal tolik a já pro něj téměř nic. Rozhodl jsem se, že o Něm budu lidem vyprávět při stánkovém prodeji. Bůh je tak dobrý, že sami zákazníci se mě často ptají na věci, které s Božími cestami souvisí. Na část prodejní plochy jsem se souhlasem svého zaměstnavatele, který je věřícím katolíkem, umístil křesťanskou literaturu k odběru zdarma.

... na vozíku a dává víc než ti zdraví.

Stalo se například, že mi jeden věřící zákazník sám přinesl zdarma literaturu, kterou jsem pak mohl rozdávat. Občas se stává, že za kalendáře – duchovní čtení na každý den – chtějí lidé platit. V takovém případě to neodmítám. To, co vyberu, dávám totiž na nákup další literatury. Když to lidé zjistí, tuto činnost někdy přímo sponzorují. A to je určitě moc dobrá věc. Přestože nejsem velkým fandou kalendářů, dotklo se mě, když mi jedna žena na vozíku řekla: „To jsem ráda, že jsem ten kalendář získala, už si ho nebudeme muset se sousedem půjčovat, každý bude mít svůj."

Kalendář měl pro ni takový význam, že mi za něj dala štědrý sponzorský dar. V tu chvíli jsem nevěděl, co jí mám říct. Ona na vozíku a dává víc, než ti zdraví. Přidal jsem jí tedy ještě jeden kalendář a další literaturu.

... otevřít srdce v rozhovoru.

K tomu bych chtěl připomenout něco z historie. Dříve si věřící *děvuchy* na Těšínsku místo nové sukně kupovaly svou vlastní Bibli. To je něco, co člověk sice dělal pro sebe, ale z lásky ke svému Bohu. Taková by měla být i naše motivace. Uvědomil jsem si, že nemusím stát na náměstí a hlasitě křičet do davu: Bůh vás má rád. Stačí stát u stánku, nechat tiše působit duchovní literaturu, občas připojit své svědectví, otevřít srdce v rozhovoru a v člověku se probudí zvědavost, která ho může přivést až k Bohu. Když to děláte nezištně, Bůh vás odmění více, než byste si uměli představit. Užiteční můžeme být všichni: podnikatel i zaměstnanec ve státní správě, dokonce i ten, kdo zaměstnán není. Když se Bohu otevřeme, Bůh nás zaměstná tak, že to ponese ovoce a my z toho budeme mít i dobrý pocit.

IVO KŘÍŽ

RETROklub Rádia7

Ubehol už jeden celý rok od chvíle, keď som prijal ponuku Rádia7, či by som sa nedal na tvorbu pravidelnej relácie s názvom RETROklub. Už samotný názov prezrádza, že ide o návrat k niečomu, čo už bolo. Do Rádia7 totiž začali písať jeho poslucháči a prejavovali túžbu počúvať aj staršie piesne, v ktorých je ukryté duchovné posolstvo a ktoré majú čo povedať aj dnešnému človeku. Takisto si žiadali, aby bolo viac piesní v slovenčine alebo češtine. RETROklub to mal všetko spĺňať.

Priznám sa, že od prvej chvíle som sa na to tešil. Poznal som veľa spevákov i skupín, ale nikdy som neprenikol do ich vnútra, do ich hĺbky. Teraz som mal na to vynikajúcu príležitosť. Zaumienil som si hneď od začiatku, že budem pri každom interpretovi hľadať a hovoriť len to, čo môže byť pre poslucháčov užitočné, čo vie potešiť, povzbudiť a čo sám Pán Boh môže požehnať. Nakoniec som sa sám čudoval, koľko krásy a svätých chvíľ som zažil pri osobnom kontakte s interpretmi a pri tvorbe týchto relácií. V ich príprave mi vypadla nejedna úprimná slza.

Táto práca je náročná, lebo každé dva týždne musím vytvoriť novú reláciu, ale na druhej strane mňa samého tak obohacuje, že neľutujem ani jednu sekundu času, ktorú som tejto službe venoval.

Už na prvé RETROkluby boli veľmi povzbudzujúce ohlasy a stále pribúdali nové. Mnohí ľudia prejavovali ľútosť, že o vysielaní Rádia7 ani poriadne nevedeli. Iní sa ozývali, že nestihli, alebo pozabudli počúvať novú premiéru. Pracovníci rádia okamžite vytvorili archív, kde sa ukladajú všetky RETROkluby, a tak teraz stačí na počítači kliknúť na adresu http://radio7.sk/archiv/retro-klub a počúvať reláciu, ktorú si sami vyberú.

Keď som videl takú vďačnosť poslucháčov, rozhodol som sa urobiť prehľad všetkých doteraz vysielaných relácií pre tých, čo to nestihli, ale aj pre tých, ktorí premiéry už síce počuli, ale chcú si ich vypočuť znova.

RETROklub č. 01-03

MATUZALEM (1958) – Vokálno-inštrumentálna skupina, ktorá prvú pieseň zaspievala v roku 1958. S menšími či väčšími prestávkami slúži dodnes – skoro šesťdesiat rokov. Spievajú hlavne piesne z vlastnej tvorby. Domovským zborom je BJB v Bratislave na Palisádach.

RETROklub č. 04

BRATIA POSPÍŠILOVCI (Brno, 1987) – Vokálno-inštrumentálna skupina Bohu odovzdaných bratov z Karlových Varov, ktorí odmietali spievať svetské piesne a využívali svoje obdarovanie len na volanie k Ježišovi aj za hlbokej totality, keď spievať kresťanské piesne mohli len v kostoloch a modlitebniach.

RETROklub č. 05-06

RADOSTNÉ SRDCE (1989) – Zvesť o Bohu priniesla do prostredia hudobnej školy v Partizánskom čerstvo znovuzrodená Mária a Pán Boh cez ňu tak pôsobil, že sa o chvíľu obrátili aj jej kolegyne. Hudobne vzdelané kresťanky spievali piesne vďaky zo srdca a ani netušili, že raz založia vokálno-inštrumentálnu skupinu, kde budú spievať mnoho vlastných piesní.

RETROklub č. 07

ADVENT – Piesne rôznych spevákov a skupín z nádherného obdobia príprav na narodenie Spasiteľa, Ježiša Krista.

RETROklub č. 08

VIANOCE – Výber rôznych vianočných piesní v podaní známych i menej známych spevákov a skupín. Veršované rozprávanie o narodení Pána Ježiša dopĺňa i poetické komentovanie najkrajšieho sviatku roka.

RETROklub č. 09

NOVOROČNÝ – Nový rok, nové predsavzatia, nové úlohy, nové začiatky v podaní vybraných známych interpretov.

RETROklub č. 10

JOZEF GABOVIČ – Kto by ho nepoznal? Kto by nepoznal pieseň Golgota v jeho podaní? Verný Boží služobník, obdarovaný nádherným hlasom a presvedčením, že niet krajšej cesty, ako zvestovať evanjelium.

RETROklub č. 11-12

STRATENÝ SYN – Piesne z rovnomenného muzikálu vytvoreného na základe podobenstva zapísaného v Luká-

Slávo Kráľ pri práci

Matuzalem (1958)

JAS I. Československý (1974)

JAS III. slovenský (2012)

šovom evanjeliu, v podaní bratislavskej kresťanskej mládeže z viacerých denominácií.

RETROklub č. 13-14

ZVONY (1985) – Nádherná mužská vokálno-inštrumentálna skupina z Banskej Bystrice. Spievajú vlastné piesne, na vzniku ktorých sa podieľajú všetci. Na sto percent veria tomu, čo spievajú.

RETROklub č. 15

VEĽKÁ NOC – Piesne v podaní mnohých spevákov a skupín, ktorí približujú najdôležitejší kresťanský sviatok. Smútok zo smrti sa strieda s radosťou zo zmŕtvychvstania.

RETROklub č. 16-17

DANIEL ADÁMEK (Srbsko) – Pútavé rozprávanie o pádoch, ale i víťazstvách verného Božieho služobníka slovom i piesňou. Jeho nahrávky sa dostali tajnými cestami na Slovensko ešte za čias hlbokej totality, aby občerstvovali naše vyprahnuté duše.

RETROklub č. 18

POLARIS (1968) – Historicky najstaršie dievčenské vokálne septeto, neskôr okteto vzniklo na pôde BJB v Bratislave v roku 1968 (z knihy Gospel na Slovensku). Úzko spolupracovali so skupinou Matuzalem.

RETROklub č. 19

SPIEVALI SME V JUHOSLÁVII – Vzácna nahrávka z koncertu mládeže bratislavského zboru BJB v Juhoslávii z roku 1992 (v období začínajúcej vojny). Môžete si vypočuť nielen nádherné melodické a rytmické piesne, ale aj autentické svedectvá účinkujúcich. Nepríjemnú vojnovú atmosféru zažili speváci aj na vlastnej koži.

RETROklub č. 20

JAS I. Československý (Praha 1974) - Pútavý rozhovor so zakladateľom československého spevokolu Jas, kazateľom Milošom Šolcom o jeho vzniku, o piesňach a Božom vedení aj v neprajnej atmosfére komunistickej totality. Historické nahrávky dokresľujú nadšenie mladých pred polstoročím.

RETROklub č. 21

JAS II. Český (USA 2002) – Po rozdelení Československa zanikol aj spevokol JAS, aby na pôde Čiech a Moravy zdvihol pochodeň tejto služby organizátor a dirigent speváckeho zboru JAS II., Jirka Lučan. Nádherné piesne spevokolu oslovujú aj dnes.

RETROklub č. 22

JAS III. Slovenský (Liptovský Ján 2012) – Rozhovor s dirigentom Braňom Kráľom, ktorý porozprával, ako to bolo s Jasom na Slovensku po rozpadnutí toho československého. Znovuzrodení mladí speváci držia štafetu Jasu až dodnes.

RETROklub č. 23

KONIEC ŠKOLSKÉHO ROKA – Zamyslenie sa slovom i spevom mnohých interpretov nad časom prežitým v uplynulom školskom roku.

RETROklub č. 24

TALITHA KUMI – Profesionálny hudobník, saxofonista účinkujúci na mnohých svetských scénach, sa obrátil na kázeň Billyho Grahama. To zmenilo jeho život od základu. Spolu s manželkou, profesionálnou flautistkou, založili skupinu, aby mohli niesť zvesť o Božej láske aj ostatným ľuďom.

RETROklub č. 25

SKUPINA BTM – V relácii nám brnianska kresťanská speváčka Libuška Ranšová prezradí slovom i spevom, ako hľadala Boha, a niečo aj o svojom víťaznom živote s Ním.

RETROklub č. 26

SEDEM LÓTOVÝCH CHYBNÝCH KROKOV – Piesne rôznych interpretov i sprievodné slovo nám pomôžu zamyslieť sa nad salámovou taktikou, ktorú používa Satan na kresťanov, aby ich zviedol z Božej cesty.

SLÁVO KRÁĽ

Talitha Kumi

Jób Príbeh o sile viery?

Občas sa dostávam do rozhovorov s ľuďmi, ktorí prechádzajú utrpením. Keď narazíme na tému Jób, väčšinou sa ich zmocní depresia. „Ach, Jóba mi ani nespomínaj, to bol taký utrápený človek. Stratil rodinu, majetok, zdravie, aj vlastná žena a priatelia sa obrátili proti nemu… to aby som čakal, že aj mne sa toto všetko stane, veď polovicu z týchto problémov už mám," povedal mi raz jeden môj známy. Takýto postoj ma vždy trochu zaskočí. Naozaj je kniha Jób len o trápení a depresii? Prečítala som ju už veľakrát a som presvedčená, že sa toho v nej ukrýva omnoho viac.

Podstata Jóbovho príbehu

Podstata knihy Jób sa nedá zhrnúť do jedného slova alebo jednej témy, pretože tých tém je tam rozohraných hneď niekoľko. Je to veľmi obsiahly a hlbokých príbeh, v ktorom ja osobne vidím veľké bohatstvo vo viacerých smeroch. Iste, téma utrpenia tak trochu vyniká do popredia vďaka dlhému rozhovoru Jóba a jeho priateľov. Ale okrem týchto 35 kapitol sa tu nachádza ešte ďalších 7 nie menej dôležitých. Čo všetko sa teda ukrýva v tejto vzácnej knihe?

Príbeh utrpenia a pastorácie

Ako som spomenula vyššie, najdlhší úsek knihy Jób sa točí okolo utrpenia. Čítanie týchto 35 kapitol však nemusí byť dôvodom k depresii.

V pomerne dlhom rozhovore Jóba a jeho priateľov sa dá veľa dozvedieť o tom, čo prežíva trpiaci človek, a tiež o pastorácii – ako takémuto človeku pomáhať a ako nepomáhať. Myslím si, že ako pre trpiacich, tak aj pre pomáhajúcich to môžu byť veľmi pozitívne poznatky. Avšak treba čítať pozorne a s porozumením. Tu si dovolím skromne poznamenať, že Jóbovým slovám a bolesti, ktorú spôsobovali slová jeho priateľov, dokáže do hĺbky porozumieť predovšetkým ten, kto sám prešiel utrpením. Iba ten môže pochopiť, prečo Jób hovorí to, čo hovorí a čo všetko sa ukrýva za jeho slovami. Iba ten môže uvidieť, kde urobili Jóbovi priatelia, v snahe pomôcť mu, najväčšie chyby a naopak, čo urobili správne.

Jóbovi priatelia, napríklad, začali veľmi dobre. Ticho sedeli a vyjadrovali svoju účasť, svoj súcit s jeho utrpením. Počkali, kým Jób prehovorí ako prvý a ukáže im, čo mu práve beží mysľou. Ale potom zareagovali dosť nešťastným spôsobom. Mám za to, že kameňom úrazu ich „pastorácie" bolo to, že sa nevedeli vcítiť do rozpoloženia trpiaceho človeka. Nerozumeli stavu, keď človek pod váhou utrpenia stráca schopnosť jasne myslieť. A vtedy jednoducho nefungujú žiadne, hoci aj dobre mienené rady alebo napomenutia (nehovoriac o tom, či boli tie ich rady naozaj správne), a už vôbec nemusí byť užitočné, snažiť sa za každú cenu nájsť pôvod utrpenia.

> *„Či len dobré budeme prijímať od Boha a zlé nie?" Jób 2,10*

Za zmienku stojí trebárs aj to, že keď Jób hovoril o Bohu nesprávne veci, mal síce poľahčujúcu okolnosť – nesmierne zaťaženie bolesťou, ale napriek tomu ho jeho bolesť neospravedlňovala. Nakoniec musel zo svojich neuvážených slov činiť pokánie (42,6). Boh ho však k tomu neviedol hneď, v čase tej najväčšej bolesti, ale bol k jeho utrpeniu zhovievavý, dovolil mu, najskôr si vyliať srdce.

Z rozhovoru Jóba a jeho priateľov by sa dalo vytiahnuť ešte mnoho ďalších zaujímavých vecí, nie len čo sa týka prístupu k trpiacemu, ale tým sa teraz nechcem dopodrobna zaoberať. To by bolo na trošku inú úvahu, a ani sa necítim na to dostatočne skúsená, aby som mohla všetky tieto veci správne okomentovať.

Príbeh viery

Kniha Jób nie je iba o utrpení. Tento príbeh vlastne ani nevysvetľuje utrpenie ako také. Boh vo svojom záverečnom prejave Jóbovi nehovorí: „No, vieš, s tým utrpením to máš takto…"

Skôr ako rozpravu o zmysle utrpenia vidím v tomto príbehu rozprávanie o sile viery. Jób síce Bohu nerozumie a zaťažený bolesťou hovorí o Ňom nesprávne veci, z ktorých neskôr činí pokánie, ale napriek všetkému zostáva svojmu Bohu verný. Zo všetkých jeho slov jasne cítiť, že Boha stále považuje za reálneho, živého a zvrchovaného.

Každému kresťanovi je určite jasné, že viera a jej preskúšanie je veľmi dôležité. Na Jóbovom príbehu však vidím, že dokázanie viery neprináša úžitok len človeku, ale má cenu aj pre duchovný svet. Jób, bez toho, že by o tom vedel, svojou vierou odzbrojil satana, o ktorom je reč v prvých dvoch kapitolách tejto knihy. A mám za to, že svojou vierou zároveň oslávil Boha. V liste Rimanom 4,20 sa totiž o dokázanej viere píše toto: ***„...stal sa silným vo viere a tak vzdal slávu Bohu."*** Naša viera a jej skúšky teda nie sú len o nás ľuďoch, ale majú oveľa väčší význam a dosah, ako si vôbec dokážeme predstaviť.

Príbeh poznania

Na konci Jóbovho príbehu vidím ďalšiu významnú tému, a tou je dôležitosť poznania Boha. Keď si Boh v závere knihy berie slovo, nevyjadruje sa k Jóbovým otázkam, ale veľmi dôrazne upozorňuje Jóba a jeho priateľov na deficit ich poznania.

Z tohto Božieho postoja vnímam, že trpiaci človek, alebo všeobecne človek ako taký, potrebuje viac než odpovede na konkrétne otázky stretnutie so živým Bohom tvárou v tvár. Potrebuje poznať, aký Boh v skutočnosti je a nie, akého si Ho predstavuje. A na to je potrebné na chvíľu zmĺknuť a nechať hovoriť Boha – či už slovami alebo prostredníctvom Jeho diel. Niekedy o Bohu príliš veľa hovoríme. Myslíme si, že vieme, čo by On chcel, nechcel, urobil alebo neurobil, a pri tom Mu nedávame priestor, aby sa nám predviedol taký, aký On v skutočnosti je.

Pre Jóba bolo stretnutie so živým Bohom nielen zdrojom skutočného poznania Boha, ale zároveň spoznal aj samého seba a svoje miesto. Po tejto Božej reči v pokore vyznáva: ***„Kladiem si***

ruku na ústa," a neskôr dodáva: ***„ja som hovoril o veciach, ktoré som nechápal, a o divoch, o ktorých neviem... Chýr o tebe sa mi dostal do ucha, ale teraz ťa na vlastné oči vidím. Preto odvolávam svoje slová a kajám sa v prachu a popole." (40,4; 42,3.5-6)***

A okrem toho, zdá sa, že toto stretnutie bolo pre Jóba natoľko silné a dôležité, že už viac nekladie otázky o zmysle svojho utrpenia. Osobné a veľmi blízke stretnutie so živým Bohom, poznanie Boha takého, aký skutočne je, dokáže úplne zmeniť smer myšlienok trpiaceho človeka. A to môže jeho trápenie významne odľahčiť aj bez toho, že by sa dozvedel jeho dôvod.

Príbeh stvorenia

Pri čítaní opisov Božieho úžasného a dokonalého stvorenia v závere knihy Jób, a tiež pri pozorovaní tohto stvorenia na mojich prechádzkach prírodou, si uvedomujem ešte jednu vec. Ak je samotné stvorenie tak predivne a dokonale utvorené, o čo väčší musí byť jeho Stvoriteľ? A toto poznanie ma napĺňa istotou a pokojom, že môj Boh, môj Stvoriteľ má všetko na tejto zemi pod kontrolou. Nič ho nezaskočí, nič nie je nad Jeho sily alebo schopnosti. A zároveň ma dokonale pozná, presne vie čo na mňa môže naložiť, pretože On sám ma utvoril. Niekedy sa stáva, že skrátka musíme žiť aj s otázkami, na ktoré nedostaneme jasnú odpoveď. Ale napriek tomu sa môžeme ako stvorenie s dôverou vložiť do rúk Stvoriteľa s vedomím, že On odpoveď určite pozná a poradí si s tým.

Príbeh neba

Z Jóbovho príbehu by sa dalo vytiahnuť ešte mnoho užitočných vecí, ale na záver chcem spomenúť už len jednu – tú najvzácnejšiu, ktorá ma v tejto zvláštnej knihe priťahuje zo všetkého najviac. V prvých dvoch kapitolách tejto knihy totiž nachádzam jedno výnimočné miesto. Vidím tam akoby pootvorené dvere do Božej pracovne, do ktorých môže ktokoľvek, kto prechádza okolo, nahliadnuť. Boh tu ponúka jedinečnú príležitosť pozrieť sa, ako to „beží" v Jeho dielni bez toho, že by to On sám nejako komentoval alebo vysvetľoval. Záleží len na človeku, či sa pri týchto dverách zastaví a ako dobre sa poobzerá.

Keď sa zahľadím do Božej pracovne, vidím tam, že Boh si váži svojich verných a teší sa z ich viery. Dokonca sa nimi chváli (1,8 a 2,3). Vidím tam tiež, že Boh má všetko pod kontrolou a satan nemôže urobiť nič, čo by mu Boh nedovolil (1,12 a 2,6). Vidím tam aj to, že Bohu nie je jedno, čo sa deje s jeho vernými. On vie, že Jób trpí, že ho to ničí (2,3). A tu už prichádzam do bodu, kedy cez tieto pootvorené dvere nevidím celkom jasne, len tuším, že pre Boha musela byť táto záležitosť nesmierne dôležitá, keď toto všetko na svojho verného služobníka dopustil aj s vedomím, že Jóba to bude bolieť. Keď my ľudia niečo vyhlásime za dôležité, ešte stále to môže byť diskutabilné. Ale som presvedčená, že ak Boh, ktorý všetko vie, ktorý pozná súvislosti minulé, súčasné i budúce, niečo uzná za dôležité, tak o tom niet pochýb.

Príbeh Boží

Občas, keď sa pod váhou utrpenia v mojom srdci vynorí otázka „prečo?", namiesto odpovede mi vždy príde na myseľ Jóbov príbeh. Neprivádza ma to však k myšlienkam na utrpenie alebo depresiu, ale práve naopak. Vždy ma to vráti k prvým dvom kapitolám tejto knihy. Zastavím sa pri pootvorených dverách do Božej pracovne, znova do nich nazriem a to, čo tam vidím, ma vždy upokojí a povzbudí. Pri myšlienke na Jóba si vždy uvedomím, že to, čo my ľudia tu na zemi prežívame, nie je len náš príbeh, ale je to aj príbeh Boží. A tak, ak si ma môj Boh natoľko cení, že ma chce použiť ako súčasť nejakého svojho dôležitého plánu, ak by mohol môj zápas priniesť slávu Tomu, ktorého milujem a nadovšetko si vážim, bude mi cťou.

JANA ČÍŽOVÁ

Proč se křesťané rozvádějí?

Málokdy je v Bibli tak jasně řečeno, co si Pán Bůh přeje a jaká je jeho vůle, jako v otázce manželství. Dává jasně najevo, že rozvody nenávidí a že svazek muže a ženy uzavřený před ním považuje za trvalý, „dokud nás smrt nerozdělí". A přece – zejména v poslední době rozvodů neustále přibývá. Nejen ve světě kolem nás, kde jsou už dlouho zcela běžné, ale i tam, kde by se dala předpokládat a očekávat Boží bázeň – v církvi. Lidé, kteří vyznávají, že Ježíš zemřel za jejich hříchy a že ho chtějí následovat – a najednou o nich slyšíme, že se rozvádějí. Dříve to bylo jen sporadicky, ale teď je to jako houby po dešti. Proč tomu tak je? Dá se s tím něco dělat? Co to dělá s naším svědectvím?

Když Pán Bůh stvořil člověka, stvořil je jako muže a ženu s určitými rozdíly a životním posláním. Na tom nezmění nic žádná genderová teorie, byť by se tvářila sebevíc rozumně, svobodomyslně i humánně a tvrdila, že si člověk může svobodně rozhodnout, čím chce být. Lidským rozhodnutím nezměníme skutečnost, že jsme byli stvořeni buď jako muži nebo jako ženy, nanejvýš ji trochu pozměníme. Hned na začátku Bible čteme také o tom, že Pán Bůh ustanovil manželství jako legální vztah mezi mužem a ženou (1M 2,24): *„Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem."* Stvořil je tak, aby se vzájemně doplňovali a pomáhali si. Neurčil Adamovi vůdčí a Evě podřízenou roli, měla být *„pomocí jemu rovnou"* nebo také *„vhodným protějškem"* (1M 2,18). Všechno se změnilo pádem člověka. Pro ženu to znamenalo a dodnes znamená: *„Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout."* A pro muže: *„Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb..."* (1M 3,16-19). A s tímto určením dodnes všichni žijeme.

To, že Pán Bůh rozvody nenávidí, nalézáme mimo jiné v poslední knize Starého zákona (Ml 2,14-16): *„Hospodin je svědkem mezi tebou a ženou tvého mládí, vůči níž ses zachoval věrolomně, ačkoli je to tvá družka a žena podle smlouvy. Což on neučinil člověka jednoho a nedal mu částku ducha? ... Střežte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí. Každý ať nenávidí rozvod, praví Hospodin."* To platí i opačně, ve vztahu žen k mužům. Zcela jasně to řekl i Pán Ježíš v Novém zákoně. Přišli za ním farizeové a ptali se ho na rozvod, přestože svou otázkou sledovali jiný cíl. Pán Ježíš jim znovu opakuje to, co bylo od počátku (Mk 10,6-9): *„Od počátku stvoření `Bůh učinil člověka jako muže a ženu; proto opustí muž svého otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo´; takže již nejsou dva, ale jeden. A proto, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!"* A když se pak učedníci vyptávali podrobněji, řekl jim slova, která by i nám dnes měla znít v uších po celý náš život (Mt 19,9): *„Pravím vám, kdo propustí svou manželku z jiného důvodu než pro smilstvo a vezme si jinou, cizoloží."* A že to platí i opačně, vyplývá jasně z Markovy zprávy (Mk 10,12): *„...a jestliže manželka propustí svého muže a vezme si jiného, dopouští se cizoložství."* Takže Boží vůle v otázce manželství je vyjádřena zcela jasně a pokud někdo uvažuje o rozvodu mimo jediný Ježíšem uvedený legální důvod, totiž manželskou nevěru, překračuje Boží vůli a jedná v rozporu s ní. To platí i pro situace, kdy je manželské soužití opravdu složité a komplikované.

V manželství budou vždy problémy, protože je uzavírají dva hříšní a porušení lidé. Ale chtějí-li žít v Boží bázni, musí hledat cesty, jak spolu vyjít, jak s Boží pomocí vydržet. K povzbuzení těch, kdo prochází takovou situací, bych rád připomněl, že i komplikovaná manželství, která nebyla z lidského hlediska šťastná, nemusí bránit Božímu požehnání. Rád bych připomněl velkého svědka víry Johna Wesleye. Jeho manželství bylo vše, jen ne šťastné, ale vydrželo. A Pán Bůh si Wesleye použil jako mocný nástroj pro probuzení v Anglii.

I přesto, že Boží vůle pro manželství je zřejmá a jasná, zůstává smutnou a bolestnou zkušeností, že mnoho manželství končí tragédií rozvodu.

Proč se křesťané rozvádějí?

Důvodů je celá řada. Jednak je to důvod, který připouští sám Ježíš: „z důvodů smilstva", tedy manželské **nevěry**. Častým důvodem je **lidská naivita** ***a totální nepřipravenost před vstupem do manželství. Na různé věci se v životě připravujeme. Na své povolání se učíme řadu let, chceme-li jezdit autem, musíme absolvovat autoškolu, kdo chce pracovat s elektřinou, musí mít příslušnou kvalifikaci, kdo chce létat, musí mít pilotní průkaz atd. Ale do manželství se řada lidí vrhá bezhlavě bez jakékoliv přípravy, i když je to jedno z nejdůležitějších životních rozhodnutí. Častým důvodem je to, co Ježíš řekl farizeům, odvolávajícím se na Mojžíšovo tolerování rozvodu (Mt 19,8; srov. Mk 10,5):*** *„Pro* ***tvrdost vašeho srdce*** *vám Mojžíš dovolil propustit manželku. Od počátku to však nebylo."* Mnohdy je to **neochota** nést svůj kříž a následovat Ježíše, jinými slovy – zaplatit **cenu následování**.

Otázka nevěry

Slova Pána Ježíše „z jiného důvodu než pro smilstvo" připouštějí možnost rozvodu v případě nevěry. To ale vůbec neznamená, že se takové manželství, v němž se jedna strana dopustila nevěry, rozvést musí. Existuje totiž reálná možnost smíření a odpuštění, zejména, jde-li o **jednorázovou** záležitost. Jsem přesvědčen, že díky určité shodě okolností, kterou satan dovede velmi šikovně nastražit: osamělost, trocha alkoholu, trochu projevené empatie od cizího protějšku, pohlazení apod., může člověk na okamžik podlehnout svodu. A pak dochází k vystřízlivění a obrovskému problému. Vím, že je to bolestná a těžká zkušenost a že pro toho druhého není snadné odpustit. Ale stojí to za to, a to zvlášť v případech, kdy manželé mají spolu děti. Cesta k „normálnímu" životu je však obvykle dlouhá. Je třeba obnovit ztracenou důvěru a to není snadné. Pro „podvedenou" stranu bývá pak těžké nepodezírat svého partnera z opakování nevěry. Je třeba připomenout, že přehnaná žárlivost a snaha, aby starší sboru viníka „potrestali" za nedoložená podezření, s čímž se občas setkáváme, vede jen k dalším problémům ve vztahu.

Naivita – nezralost k manželství

Spousta lidí, vstupujících do manželství, si myslí, že láska všechno vyřeší – máme se rádi a to stačí. Řídí se mnoha

tradovanými mýty, některé si můžeme připomenout:

Mýtus o věčné lásce – myslíme si, že nás partner musí milovat za všech okolností, i když jsme protivní a jednáme vysloveně hloupě. Naopak, do lásky a vztahu je ale třeba trvale investovat, chceme-li vztah a cit prohloubit, ne zničit. Bez toho bude chřadnout. Vztah vyžaduje pozornost vůči druhému, zájem o něj, o jeho/její starosti a problémy, umět se omluvit, mít pro svého partnera čas...

Láska je mocná čarodějka – láska hory přenáší, vyřeší všechny problémy. Když se milujeme, tak se partner určitě časem změní. To je velmi nebezpečná představa. Vidíme-li u druhého něco, co nejsme schopni akceptovat, zamilovanost ten problém nevyřeší. Když člověk vystřízliví, s hrůzou zjistí, že jeho dobrá víra se zakládala na omylu!

Ty můžeš za mé emoce – „Za mé city zodpovídáš ty. Můžeš za ně tím, jak se ke mně chováš. Ty mě rozčiluješ. Ty mě činíš šťastným. Já za své emoce nejsem zodpovědný." Za své emoce však odpovídá každý sám. Já jsem rozčilený. Já jsem šťastný. Za to, jak se cítím, partner nemůže. Ovlivňuje mé city jen do té míry, do jaké mu to dovolím.

Mýtus o toleranci – předpokládá, že nás bude partner tolerovat ve všem. A pokud nás netoleruje, tak nás nemá rád. Možná by se stačilo jen na chvíli zamyslet, jak jsem na tom já ve vztahu k němu, zda i já jsem tolerantní. Tolerovat všechno dokážeme jen u lidí, kteří jsou nám lhostejní!

Mýtus o šťastném manželství – „Když si báječnou ženskou vezme báječný chlap, mají spolu báječný život bez útrap..." zpívá v jedné písni Michal Tučný. Jeho píseň je příkladem tohoto mýtu. Šťastné manželství je takové, kde se spolu ti dva nehádají. „Když se se mnou hádáš, pak mne nemáš rád!" Ale život v manželství není bez útrap a problémů. Navíc, nikdo z nás není dokonalý. Hádka je forma „dialogu", i když ne zrovna ta nejlepší a není rozhodně důkazem toho, že manželství není šťastné. „Není kostelíčka, aby v něm nebylo kázáníčka", říkával na toto téma bratr Kořínek. A absence hádek ještě není zárukou, že manželství je skutečně šťastné.

Mýtus o pravém partnerovi – občas nás napadne: „Kdybychom žili s někým jiným, bylo by všechno úplně jinak – možná jsme si nevzali *toho pravého*." Naslouchání této ďábelské pasti a léčce může vést až k rozvodu. Mnozí z těch, kdo v lásce a manželství několikrát ztroskotali, vyznávají, že pravou láskou byla ta první. Jenže návrat už není možný!

K naivitě a nezralosti v manželství patří kromě těchto mýtů také i domněnka, že partnera předěláme „k obrazu svému" a že to v manželství bude tak, jak si to naplánujeme. Je jedno, zda jde o otázku vedení financí, chod domácnosti či o výchovu dětí, ten plán se zpravidla nezdaří! Pokud ano, pak to rozhodně nebude manželství šťastné.

Lidské řešení problémů

To je další důvod, vedoucí často k rozvodům. Nečteme spolu Bibli, nemodlíme se spolu, nevedeme spolu rozhovory – a pak řešíme vzniklé problémy svými mnohdy velmi nerozumnými nápady, které většinou vidí jen okamžitý prospěch a neřeší to, co bude dál. A nakonec se do svých nápadů a řešení zapleteme – a pak je jediným řešením rozvod!

Tvrdost srdce

To je důvod, na který poukázal i Pán Ježíš před farizei a představiteli židovského národa. Myslím, že tento důvod přetrvává i mezi křesťany. Také křesťané se rozvádějí proto, že nikdo nechce ustoupit ze své „pravdy", která mnohdy vůbec pravdou není. To se projevuje jasně i při soudních tahanicích o majetek a děti po rozvodu. Bible ale říká jasně (1K 6,7.8): *„Již to je vaše prohra, že se vůbec mezi sebou soudíte. Proč raději netrpíte křivdu? Proč raději nenesete škodu? Vy však křivdíte a škodíte."* Tvrdost srdce člověku brání, aby hledal problém u sebe a přemýšlel, jaké škody napáchá v životech svých dětí, které to prožívají jako těžké trauma. Mnohdy se rozvedení domluví na „střídavé péči" jako „rozumném a tolerantním řešení". Možná je rozumné a tolerantní pro ně, ale rozhodně ne pro jejich děti! Ty jsou vykořeněny a trpí tím, že vlastně nikde nemají domov. Nešťastná tvrdost našich srdcí, kterou navíc odnáší ti, kteří za to vůbec nemohou!

Neochota následovat Ježíše a vzít na sebe svůj kříž!

Může se stát, že naše manželství se „nevydaří" zcela tak, jak jsme si představovali. Možná nás bude iritovat nepořádnost a nespolehlivost našeho partnera. Možná se budeme hádat o to, jak vychovávat děti, anebo jak hospodařit s penězi. Možná na nás dokonce vztáhne ruku a dá nám facku. Ale to všechno v žádném případě není důvod k rozvodu. Pán Ježíš řekl jasně svým učedníkům: *„Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne."* Tato slova se opakují ve třech evangeliích (Mt 16,24; Mk 8,34; L 9,23). Lukáš to dokonce doplnil: *„nes každého dne svůj kříž."* Tato slova Pán Ježíš řekl v souvislosti s tím, co ho čekalo v Jeruzalémě, se zatčením, s mučivým výslechem a potupnou popravou na kříži. Věděl, co ho čeká – a přece šel, protože nás miloval a chtěl nás zachránit. Být učedníkem Pána Ježíše znamená zapřít sám sebe, vzdát se svých „oprávněných nároků", svého pohodlí a klídku, který si tak ceníme. Naše doba není připravena „nést kříž" – a to se týká i manželství. Nejsme ochotni platit cenu, kterou zaplatil náš Pán. Proto tolik manželských krizí a rozvodů. Pán Bůh se nemůže oslavit v naší věrnosti a lásce, protože mu k tomu nedáme příležitost.

Rozvod spolehlivě zničí křesťanské svědectví!

Dospějeme-li tak daleko, že se rozvedeme, musíme počítat s tím, že naše křesťanské svědectví je zcela v troskách. Můžeme pak lidem říkat horem dolem, že Ježíš Kristus lidi miluje a proměňuje je. Nebudou nám věřit! Můžeme navštěvovat pravidelně všechna shromáždění, být horliví a já nevím co. Lidé si budou (a zcela právem) myslet své – „Zameť si nejprve před vlastním prahem! Vidíme, jak Kristus změnil tvůj život, když ani nedovedeš vyjít s manželem či manželkou!" A je to naší vinou! My jsme příčinou, proč lidé odmítají Krista!

Je smutná skutečnost, že v manželských krizích většinou dojde k bodu zvratu, odkud není návratu. Pokud církev propase svou příležitost pomoci včas – k rozvodu stejně nakonec dojde. Se všemi důsledky, které křesťanství profanují a lidé pak kvůli nám odmítají to nejlepší, co pro ně Bůh připravil – Pána Ježíše Krista. Ale pastýřská péče o taková manželství – to je téma na další zamyšlení.

Rád bych jen nakonec připomněl slova, která nám mladým říkával br. Kořínek: „Děcka, raději se plazte po zemi, než abyste se rozváděli!" Myslím, že to platí ještě i dnes!

TOMÁŠ PALA

Nový život na starom strome

Článok je upraveným prepisom prednášky Ľubomíra Vyhnánka na 16. misijnej konferencii KZ na tému „Rozprúď život“, ktorá sa konala 14. – 16. októbra 2016 v Modre. Predchádzala jej prednáška Jozefa Abrmana, v ktorej sa podelil o skúsenosti so zakladaním a vedením nového zboru v Trenčíne, takpovediac „na zelenej lúke“. V porovnaní s tým v Bratislave-Rači išlo o rozprúdenie miazgy „v starom strome“.

Môžeme si položiť otázku, čo je ľahšie, postaviť nový dom na nových základoch, alebo skúšať renovovať niečo staré? Odpoveď je asi zrejmá, ale musím povedať, že Pán Boh je mocný. On dokáže nielen na starom strome, ale aj na suchom vzbudiť život! Mám na mysli proroctvo o suchých kostiach (Ezechiel 37), ktoré sa vzťahovalo na Izrael. Je to ako film pustený odzadu: suché kosti na bojisku sa postupne potiahnu šľachami, svalovinou, kožou, a keď na Hospodinov rozkaz Ezechiel zaprorokuje , ožijú. Rozprúdiť život – to nedokáže nikto z nás. Zastaviť život, to áno. Ale Boh je veľkorysý, dáva slobodu, čaká, až sa mu otvoríme, aby nás mohol používať, ako on chce.

V 47. kapitole Ezechiela je život znázornený riekou. Voda znamená život, a na Blízkom Východe to platí dvojnásobne. Aj Pán Ježiš hovoril o živej vode (myslí sa tým nestojaca, tečúca, plná života): „Ak je niekto smädný, nech príde ku mne a nech sa napije ten, kto verí vo mňa. Ako hovorí Písmo: Prúdy živej vody budú tiecť z jeho vnútra.“ To povedal o Duchu, ktorého mali prijať tí, čo v neho uveria. Toto Pán Boh chce, aby sme sa napili a aby sme sa stali potrubím, ktorým sa bude šíriť Boží život.

Z histórie zboru

Zo spomienok našich najstarších vieme, že prví veriaci boli v Račištorfe (tak sa kedysi volala Rača) už pred rokom 1900, keď sa tu stretávalo pár rodín v domácnosti **Samuela Marhofera**. Prvú písomnú zmienku z roku 1905 som našiel v archíve misijnej agentúry bratského hnutia Echoes of Service v anglickom Bath, keď som pátral po tom, ako to bolo, keď brat **Butcher** prišiel ako misionár na Slovensko vo veku 30 rokov a prežil tu so svojou manželkou celý aktívny život. Naučil sa po nemecky (vtedy tu bolo Rakúsko-Uhorsko) a trošku sa dohovoril aj lámanou slovenčinou. Bol jedným z tých, čo priniesli tú jednoduchú zvesť o spasení skrze vieru v Pána Ježiša Krista a nie zo skutkov podľa zákona.

Tiež som našiel informáciu, že brat **Andreas Labudík** študoval na biblickej škole vo Wiedeneste, s ktorou máme dodnes spoluprácu, a potom slúžil v račianskom zbore. Hovorím to preto, že aj dnes niektorí spochybňujú dôležitosť biblického vzdelávania sa, čomu ja nerozumiem. Je to najlepší a najrýchlejší spôsob, aby človeka, čo sa otvorí Bohu a chce mu slúžiť, mohol Pán Boh čo najskôr a dôkladne použiť, zvlášť ak má slúžiť v úlohe učiteľa v cirkvi.

V prvých rokoch bola služba br. Butchera v Prešporku neplodná, päť rokov rozsievali, kým sa dočkali prvej úrody. Evanjelium prijalo päť rodín. Prielomom bol rok 1918, vznik ČSR a náboženská sloboda. Predtým za Rakúsko-Uhorska nebola sloboda vyznávať nepovolené náboženstvo. Tak sa otvorili dvere nielen v Rači, ale aj v celom vtedajšom Československu. A vrchol náš zbor zažil pred 2. svetovou vojnou, mal asi 40-50 dospelých príslušníkov. Potom nastal úpadok, lebo asi tretinu zboru tvorili podkarpatskí Nemci, ktorí boli vysťahovaní a zbor tým bol veľmi ochudobnený. Prvý zborový dom zbor kúpil v roku 1982. V tých časoch mal zbor asi 15-20 veriacich (vrátane detí).

Moje prvé skúsenosti

Pred 40 rokmi som sa oženil a priženil som sa do zboru v Rači. Dovtedy som chodil na Panenskú ulicu v Bratislave, čo bol jeden z najväčších zborov na Slovensku, a prišiel som do maličkého zborčeku. Naša rodina sme boli jediní mladí, ja som mal vtedy 25, ostatní boli cez 50 alebo aj 80 rokov starí. Bolo to veľmi deprimujúce.

Premýšľal som, aká je moja úloha v tomto zbore. V tom predošlom bola mládež, spevokol, nejaký život tam fungoval – a v tomto to pekne spinkalo. Ako mladý človek som si nemohol dovoliť robiť revolúciu. Keď som dozrel na vek 40 rokov, začal som byť pokladaný za tiež staršieho zboru a som mohol čosi povedať do jeho chodu. Už za socializmu som trochu chodil za hranice a videl som iný život v tých slobodných krajinách a to ma motivovalo. Hovoril som si: „To je fajn! Prečo by to tak nemohlo byť niekedy aj v Rači?“ Ale bol som veľmi naivný. Pán Boh môže aj z malých počiatkov urobiť časom niečo veľké, ale je to beh na dlhé trate.

Poviem len takú perličku. Pokúsili sme sa zmeniť taniere na Večeru Pánovu. Namiesto porcelánových tanierikov sme chceli dať také pekné drevené misky. A jeden z tých starých bratov povedal: „Odneste tie popolníky!“ Chceli sme vylepšiť budovu, tak sme urobi-

li pekné priečelie miestnosti a z kachličiek sme urobili tehlovočervený pás. Ten istý brat povedal: „To je komunistická zástava, ja do takého zhromaždenia chodiť nebudem!“ To boli také sprchy, že ich bolo treba rozchodiť, a vôbec to nebolo jednoduché.

Novozískaná sloboda

V roku 1989 nám Pán Boh daroval slobodu. Ja som sa veľmi tešil. Čakal som, že sa budú diať masové evanjelizácie a ľudia sa budú obracať. Aj sa to dialo a veľa ľudí prišlo k Pánu Ježišovi, aj viacerí naši bratia a sestry sa vtedy obrátili. To bola výnimočná doba. Bolo veľmi dobré, že veriaci zo zahraničia nám pomohli túto dobu rozumne využiť. O päť rokov neskôr by ste už nedostali ľudí na také akcie, lebo tu zavládol materializmus ako aj v západnej časti Európy.

Prvá **veľká evanjelizácia** v Bratislave, na ktorej sme sa zúčastnili, bola návšteva amerického astronauta **Jamesa Irwina** v roku 1990. Bolo to v amfiteátri, ktorý už dnes nejestvuje. Akcia bola veľmi dobre zorganizovaná, podieľali sa na nej všetky evanjelikálne aj protestantské cirkvi v Bratislave. A nejaké ovocie zostalo. Skupina Nardus mala predtým koncert na námestí SNP, mohli sme osloviť okoloidúcich a pozývať ich na tú evanjelizáciu. Pre mňa to bola úžasná skúsenosť, že na tom mieste, kde pred rokom by vás zavreli, keby ste niečo také chceli robiť, sa zrazu niečo zmenilo a my sme mohli proklamovať Pána Ježiša.

Dokonca zo Slovenského Rozhlasu mali záujem o kresťanské nahrávky. Vysielali sme **Kresťanské songy** ako náhradu za Večer sovietskych piesní. To boli zázraky, z ktorých som čerpal a pýtal som sa Pána: Ako vystúpiť, ako rozsievať? Čo môžeme urobiť my? Čo treba zmeniť? Čo môže zostať? Akú stratégiu zvoliť? A samozrejme, ako môže Pán Boh použiť mňa?

Prebúdzanie v Rači

Pomalé prebudenie nastalo v zbore po roku 2000 a bolo to podmienené viacerými faktormi. Už v 80. rokoch sa do Rače presťahovala rodina brata Ferka Kocmundu, čo bola pre nás veľká posila, Niektoré aktivity sa dajú robiť len vtedy, keď pre ne máte potenciál.

Rača má dnes okolo 20 tisíc obyvateľov, asi ako Pezinok. Väčšina z nich sa tam prisťahovali, keď sa budovali veľké sídliská. V 90. rokoch sme začali robiť **evanjelizácie** spojenými silami zborov Rača, Pezinok a Modra, lebo to omnoho lepšie vyzeralo v kultúrnom dome, keď tam prišlo 80 ľudí, ako keby sme boli len sami. Bol to dobrý spôsob, ako sa učiť vystúpiť navonok, aby obyvatelia Rače vedeli, že sú tu aj nejakí iní kresťania, ako z tých štandardných veľkých cirkví.

Okrem toho sme sa zamerali na **deti**. Po celý ten čas na pôvodnom mieste sme nemali mládež, len dospelých, dôchodcov a detičky. Nemali sme ani vhodné prostredie pre mládež. Ale mamičky sa dohodli, že sa budú cielene venovať deťom. Počas letných prázdnin sestry pripravili denný tábor na sídlisku. Deň detí bola dobrá príležitosť, ako osloviť širšiu komunitu. Výsledkom bol Klip-klap-klub pre deti, ktoré tie sestry kontaktovali a cez týždeň sa im v zbore venovali. Robili ručné práce, učili sa niečo z Biblie a podchytili istú skupinu detí. To bol prvé ovocie tej niekoľkoročnej snahy v Rači. Niekoľkokrát sme sa zapojili do operácie Vianočné dieťa a poslúžili deťom zo sociálne slabších rodín.

V roku 2006 sme začali navštevovať **domov dôchodcov**, čo bolo veľmi dobre prijímané. Dnes to už nefunguje, lebo sa menili riaditelia a nie každý bol ochotný otvoriť nám dom.

Snažili sme sa tiež investovať do veriacich ľudí. Nebolo nás veľa, pozvali sme Samuela Húšťa, aby u nás vyučoval **kurz o evanjelizácii a učeníctve**. Učili sme sa, ako povedať evanjelium ľuďom civilným jazykom. Trvalo to celý rok, raz za mesiac prišiel v sobotu, prechádzali sme lekcie a praktické cvičenia.

Zbor pozvoľna rástol, v roku 2000 pribudli Kozárovci a potom ďalšie rodiny. V roku 2011 sme už mali aj rodinu Lesanovcov z USA s 8 deťmi, to bol početný skok. Zborový domček nám už nestačil. Tri roky sme sa schádzali v kultúrnom dome, kým nám to poslanci zatrhli. Prikúpili sme vedľajší pozemok a hľadali sme možnosť pristavovať... až nám Pán Boh ukázal ďalšiu možnosť, nie pristavať, ale kúpiť. Predali sme starý domček s väčším pozemkom a kúpili väčšiu budovu bez pozemku, lebo ten patrí mestu.

Na novom mieste

Vďaka tejto zmene, za ktorú sme veľmi vďační, máme dostatočne veľkú miestnosť (asi 100m^2), ktorú sme si upravili podľa našich predstáv. Sú tu aj vedľajšie priestory: dve miestnosti pre besiedku, kancelária, kuchyňa, WC, sklad. Vďaka týmto možnostiam mnohí okoloidúci priši len tak zo zvedavosti pozrieť sa, akí kresťania sú tam.

Keď porovnáme stav v rokoch 1989 a 2016 – je tu teraz väčšina ľudí, ktorí vtedy do nášho zboru nechodili, ktorí sa obrátili, ktorých Pán Boh zastavil a stali sa súčasťou nášho spoločenstva, aj za to som Pánu Bohu veľmi vďačný. Kedysi dávno som vyjadril Pánu Bohu ten sen: „Pane Bože, nech tento zbor rastie na tvoju slávu.“ Teraz sa to stáva skutočnosťou a ja mám z toho veľkú radosť.

Noví ľudia v zbore nám hovorili: „My tomu nerozumieme, čo hovoríte na tých biblických hodinách,“ tak sme sa rozdelili na dve skupiny, začiatočníkov a pokročilých, a už tri roky máme v zbore rozdelené **biblické vyučovanie** a funguje to veľmi dobre. Vznikajú pri tom osobné priateľstvá. Prichádzajú tí, čo chcú, nie je to pre všetkých. Ale tí, čo prídu, majú možnosť klásť otázky, môžu sa dozvedieť viac o živote s Bohom. Mňa osobne to veľmi fascinuje, som z toho úplne nadšený.

Ďalšie služby v zbore, ktoré máme, sú založené na osobnom kontakte, lebo je to najlepší spôsob na oslovenie ľudí. Je to **ženská skupinka**, ktorú naštartovala Brenda Lesanová, Tracyho manželka, a chodia tam aj sestry mimo nášho zboru. Raz za mesiac máme aj **mužskú skupinku**, máme **domáce skupinky**, na ktoré sa veľmi teším a vždy sa modlím, aby tam bol aspoň jeden človek hľadajúci; zatiaľ sa nám to darí, Pán Boh nám posiela nových ľudí.

Potom sme zaviedli **službu cez SMS** – keď má niekto nejaký problém, rieši ťažkú situáciu alebo ide na operáciu, pošle mi správu a ja to pošlem na všetky kontakty SMS s odkazom: prosím, modlite sa vtedy a vtedy za toho a toho. Funguje to úžasne. Pán Boh vypočul naše modlitby. My nie sme uzdravovatelia, ale on uzdravil aj z rakoviny aj prípady, ktoré vyzerali veľmi zle. Pán Boh je dobrý a vypočúva modlitby.

Potom sme zaviedli **Večer modlitieb a chvál**. Raz za mesiac máme čas na spoločné modlitby, keď každý jednotlivec alebo rodina môže napísať konkrétne potreby a večer sa modlíme medzi deviatou a desiatou hodinou. Predtým mávame spoločné stretnutia, keď v zbore ticho znejú chvály, kto chce, spieva, kto chce, sa modlí alebo sa modlíme spolu.

Úžasne to buduje spoločenstvo a vnímame blízkosť Svätého Ducha.

To posledné sú **tematické prednášky**. Pozvali sme napríklad brata Janka Ostroluckého, mal prednášku o Izraeli, aj sme to propagovali v miestnych novinách. Takisto Peter Vajda, ktorý je vedec-kreacionista, mal výbornú prednášku. Snažíme sa aj takýmto spôsobom priblížiť k ľuďom a ponúknuť im niečo hodnotné.

Vďaka Davidovi Kostlánovi sme tento rok založili pri zbore **komunitné centrum Ako Doma**, ktoré organizuje rôzne kontaktné akcie. Nemusí to byť priamo evanjelizácia, ale účelom je vybudovať kontakty s ľuďmi. Zatiaľ najúspešnejšie sa rozvíja už dva roky služba FUSION: nácvik spevu pre tínedžerov. Je to neformálne stretnutie mladých ľudí, a niektorí z nich už boli aj na iných mládežníckych stretnutiach. Som veľmi rád, že takýmto spôsobom chceme slúžiť ľuďom smerom von. Niektorým v zbore sa to nepáči, že to je „svet", ale my ako starší sme povedali, že všetko dobré, čo bude búrať bariéry medzi ľuďmi vonku a naším zborom, je v našom zbore vítané.

Keď sme mali asi pred 2 rokmi zborový víkend, uvažovali sme, čo môžeme urobiť ako kontaktnú akciu pre našich susedov. Padlo mnoho návrhov, z ktorých asi polovičku sme už zrealizovali, a polovica ešte čaká. Chceme jednoducho otvoriť naše priestory nielen pre zhromaždenie v jeden večer, ale snažíme sa, aby každý deň v týždni prebiehala v zbore nejaká aktivita.

Naša webová stránka (www.kzraca.sk) hovorí, že chceme žiť vo vzťahoch, chceme tvoriť rodinu, chceme si navzájom podávať pomocnú ruku. Pán Boh posúdi, ako sa nám to darí. Sme presvedčení, že jediný spôsob, ktorý prináša naplnenie, je žiť pre Pána Boha a pre druhých. Takže chceme spolu kráčať a spolu byť reprezentantmi Pána Ježiša Krista. Chceme, aby si každý v zbore našiel nejakú prácu, nejakú službu. Nemusí to byť práve kázanie Božieho slova, to je určené pre tých, čo sú obdarení učitelia a vedia verejne vystupovať, ale dali sme ľuďom príležitosť zapojiť sa do rôznych služieb v zbore. Veľmi sa mi páči, keď vidím, ako bratia i sestry na to reagujú a tešia sa, keď ich poveríme nejakou službou.

7 zásad zborového života

Na záver tu mám zhrnutie našej stratégie, o čo sa snažíme.

Prvá vec je, že potrebujeme mať **jasnú víziu**, kam chceme ísť, čo chceme dosiahnuť. A rozmeniť to na drobné. Z času na čas robíme v zbore anketu, aby sme získali spätnú väzbu, ako ľudia vnímajú spoločenstvo v zbore, čo by chceli zmeniť, a spolu hľadáme cestu, ako ďalej.

Druhá veľmi dôležitá vec je **prijatie**, atmosféra lásky. To neznamená, že tolerujeme hriech. Ale každý človek, ktorý príde, je vítaný. A to je tiež dôvod, prečo aj ľudia, čo ešte nie sú kresťania, sa radi vracajú do nášho spoločenstva.

Ďalej si myslíme, že zbor má byť **otvorený pre zmeny**. Organizmus, ktorý sa nemení, nežije.

Neustále **prehodnocujeme koncepciu zboru**. Niečo sa osvedčilo, niečo už dnes nefunguje, tak chceme byť natoľko flexibilní, aby sme to dokázali zmeniť. Som rád, že aj vekom starší bratia a sestry akceptujú zmeny.

Ďalšia veľmi dôležitá vec je **vzájomná úcta a rešpekt**. Či má niekto 15 rokov alebo 80, je to Božie dieťa a zaslúži si rešpekt. Sám som v zbore povedal, aby sa ľudia nebáli prísť priamo ku mne a povedať mi, ak sa im niečo na mne nepáči. Som pripravený počúvať ich, lebo aj oni majú Božieho Ducha ako aj ja.

Zbor je **konzervatívny**, čo sa týka biblického učenia, nehľadáme nič nové, ale **progresívny** čo do foriem. Formy sú nato, aby slúžili, nie aby nás zväzovali.

Posledné: uvedomujeme si, že to najväčšie povolanie okrem budovania cirkvi a uctievania Boha je **získavať učeníkov** pre Pána Ježiša. Toto je krédo nášho zboru a ja som rád, že zatiaľ je v našom zbore vnútorný súhlas. Pán Boh nás môže používať, aby sme sa spolu dostali ďalej.

Vážne rozhodnutie

Celkom na záver chcem ešte povedať takú osobnú vec. Toto všetko sa nemuselo stať. Už som hovoril, že my nemôžeme rozprúdiť život, ale môžeme ho zabrzdiť. Moja úloha je nebrániť Duchu Božiemu, aby ma mohol nejakým spôsobom použiť. To platí pre každého z nás, ktorí patríme Pánu Ježišovi.

Apoštol Ján hovorí veľmi dôležitú vec: „Nemilujte svet, ani všetko (poviem to svojimi slovami), čo sa búri proti Bohu. Svet ide ta i jeho žiadosť..." Ja som si musel povedať: Čo milujem? Čo je krédom môjho života? Milujem svet? Ja vám poviem, ako ja viem blokovať pôsobenie Božieho Ducha v mojom živote. Je to veľmi jednoduché. Ja rád pozerám správy. Zapnem si ich o siedmej (cez deň televízor nepotrebujem) a sledujem ich na niekoľkých kanáloch, a potom mám problém odísť z miestnosti alebo vypnúť ten gombík. Potom idú detektívky, jedna, druhá, tretia, štvrtá... Detektívka sama osobe nie je zlá, je to napínavé, je to zaujímavé. Nerobím akože hriech, ale viete, čo robím? Ubíjam Božieho Ducha, ak to robím nemiernym spôsobom.

V starozákonnom Izraeli boli nazareji zvláštny druh ľudí. Dali Pánu Bohu sľub. Boli k Bohu o stupienok bližšie, ako ostatní Izraeliti. Medzi najznámejšími bol Samson, niečo podobné bol Ján Krstiteľ. A čoho sa mali vystríhať, keď sa chceli odovzdať Bohu celým životom? Nebudú piť víno ani žiadny opojný nápoj, nebudú jesť nič z viniča. Nejde o to, že by to bol hriech, ostatní Izraeliti s tým nemali problém, ale ten človek, čo dal Pánu Bohu sľub, ten to nerobil. Ja by som to zovšeobecnil: všetko, čo mne bráni odovzdať svoj život Pánu Bohu, niečo, čo robiť nechcem, ak chcem Pánu Bohu slúžiť, tak to robiť nebudem. Druhá vec je, že si nechali narásť dlhé vlasy. Všetci na nich videli, že majú nejaký iný status. A posledná vec je, že sa nemohli dotknúť ničoho mŕtveho, teda nečistého. U proroka Ámosa, keď Izrael hrešil s modlami, nútili nazarejov piť víno. Niektorí chodili medzi nimi a pripomínali im: „Je tu živý Boh!" A tí, čo žili modlárskym životom, to nemohli zniesť, tak ich chytili a naliali im do úst víno. Žiadne nazarejstvo, žiadne oddelenie! Život v oddelení provokuje tých, čo nie sú oddelení pre Pána Boha.

Hospodin hovorí ústami proroka Jeremiáša v 2. kapitole: „Opustili ste mňa, prameň živej vody a vykopali ste si cisterny deravé." Ako obstojím ja, keď Pán Boh príde ku mne a spýta sa: „Z čoho piješ? Čím sa sýtiš? Čím hasíš svoj smäd?" Pán Boh používa čisté nádoby.

Chcem, aby ste na krátky čas zatvorili svoje oči a pozreli sa do svojho srdca. Či je tam niečo, čo by mohol Duch Boží odstrániť a vyčistiť. Aby ste mohli, keď sa vrátite domov, slúžiť Pánovi lepšie ako doteraz, aby on bol vaším životom oslávený.

ĽUBOMÍR VYHNÁNEK

Mojžíšova píseň (Dt 32) jako výzva k následování

Odhalení Božího nitra a cesty k Bohu

Mojžíšova píseň shrnuje poeticky dějiny spásy, jak jsou v tóře zachyceny. Svým slohem se od ostatních částí Deuteronomia odlišuje. Odlišuje se také od písně v Exodu 15, kterou zpíval Mojžíš Hospodinu v radosti za záchranu po přechodu Rákosovým mořem. Tehdy se začínalo něco nového, zatímco Mojžíšova píseň v Deuteronomiu 32 je písní na rozloučenou. Skrze Mojžíše v ní promlouvá sám Bůh. Vede v ní monolog a spor se svým lidem. Píseň zahrnuje celou historii Izraele od vzniku národů, přes odstoupení od Hospodina až po jeho opětovné přijetí v závěru dějin. Píseň je také prorockým hlasem a Bůh v ní zjevuje svůj hněv a soud nad Izraelem. Národ, který má soud nad Izraelem vykonat, však nese větší vinu a soud nakonec dopadne místo Izraele na jeho protivníka. Píseň je odhalením Božího nitra a cesty k životu. Proto se ji měli Izraelci učit stejně jako zákon. Izrael měl v Mojžíšově písni svého Boha chválit a opěvovat.

Rozloučení na prahu zaslíbené země

V závěru písně, ve 43. verši, střídá poezii próza. Vykresluje okolnosti, za kterých Mojžíš těsně před vstupem do zaslíbené země celému lidu píseň přednesl. Pak Izraelce vyzval, aby k jejímu obsahu upnuli svá srdce, oni i jejich potomstvo, protože v těch slovech je skryt život. Právě díky nim budou žít dlouho v zemi, kterou se chystali obsadit.

Musel to být pohnutý proslov, poslední Mojžíšovo vystoupení na veřejnosti. Mojžíš si za svědky povolává nebe a zemi a mluví o Boží velikosti. Potom mu Hospodin oznámil, aby vystoupil na horu Nebó a pohlédl na zemi Kenaan. Z té hory zahlédl hladinu Mrtvého moře, Negevskou poušť, Jeruzalém, Jericho a přes vrcholy Judského pohoří i Libanon. Musel to být nádherný pohled. Poté Mojžíš skonal a byl připojen k Áronovi a svému lidu.

Píseň o zdroji života určená všemu stvoření

Píseň, kterou zazpíval, je shrnutím všeho podstatného a je určena všemu stvoření. Mají ji slyšet všechny národy, protože její slova působí na posluchače blahodárně. Působí jako rosa a déšť na vyprahlou zemi: Hospodin je věrný, v jeho záměrech není žádná lest. Máte-li přítele, kterému věříte, protože je přímý a věrný, pak máte poklad, který stabilizuje váš život. Když se vaším přítelem stane Bůh, našli jste zdroj života, který nikdy nevyschne.

Mojžíšova píseň je vyznáním tohoto přátelství. Jsou to poslední slova, která se Mojžíš snaží dalším generacím zanechat jako odkaz. Sdělit to, co považuje za důležité, protože ví, že den jeho odchodu se přiblížil. Pokusme se tedy na tuto píseň dívat jako na směrovku k životu, která je určena dalším generacím. A to je také mottem písně: **život spočívá v důvěře Bohu a v oslavě jeho jména.**

Život spočívá v důvěře Bohu a v oslavě jeho jména.

Hospodin je v Mojžíšově písni představen jako skála. Obraz skály se v textu objevuje hned na několika místech (v. 4.15,18.30.31). Na otázku: „Proč je Bůh pevnou Skálou?" Mojžíš odpovídá: „Protože je věrný ve vztahu a soudí podle práva." To je také první důležitá výpověď Mojžíšovy písně:

1. Bůh dopomáhá k právu a právo naplňuje, obhajuje i soudí (v. 1-6)

Tyto dvě vlastnosti zdůrazňuje poetický rytmus písně, hebrejský paralelismus, kterým autor poukázal na Hospodinovu stabilitu a dokonalost. Ukážeme si to na Jeruzalémském překladu (v. 4):

- *On je Skála, jeho dílo je dokonalé* (tamim), *neboť všechny jeho cesty jsou právo* (mišpaṭ);
- *Je to Bůh věrný* (ṣaddiq) *a prostý nepravosti* ('avel);
- *on je Spravedlnost* (ṣedeq) *a Přímost* (jašar).

V tomto verši jsou paralelně vykresleny dvě hodnoty, na kterých spočívá Boží vláda. Tou první je věrnost ve vztahu, vyjadřovaná hebrejským slovem *ṣedeq* a překládaná jako spravedlnost. Abraham uvěřil a bylo mu to přičteno jako spravedlnost. Spravedlivý je věrný ve vztahu. Tou druhou je uplatňování práva, přiměřeného soudu, vyjadřovaná hebrejsky slovem *mišpaṭ*. Kdo soudí podle práva, ten je přímý, prostý nepravosti, není v něm podlost.

... spravedlnost a právo jsou pilíře jeho trůnu. Žalm 97,2

Na těchto dvou hodnotách stojí Boží trůn. Věrnost/spravedlnost a právo (*ṣedeq a mišpaṭ*) jsou jeho pilíři (Ž 97,2):

být spravedlivý (*ṣdq*)[1]	soudit (*špṭ*)[2]
být věrný ve vztahu	prosadit právo
projevit milosrdenství	vynést rozsudek
být spravedlivý	vést soud
pomoci k právu	uplatnit právo
Také jednorozený Boží Syn byl plný (Jan 1,14):	
milosti	pravdy

Každý, kdo tyto dvě hodnoty ctí, stojí pevně, protože ony jsou „jistotou dokonalého díla", jak 4. verš překládá rabín Sidon.[1] Absence práva a solidarity ničí lidskou společnost. Kdo na sobě zakusí bezpráví, ten je obyčejně citlivý na příkoří kolem sebe. Kdo k bezpráví mlčí, je také vinen bezprávím.

Biblické svědectví představuje Hospodina, který nemlčí. Zastává se těch, kdo trpí a volají o pomoc. Je věrný ve vztahu, je spravedlivý – *edeq*. Kdo důvěřuje Hospodinu, sám se stává spravedlivým a získává život. Hospodin stojí pevně jako skála, protože je plný milosti a práva.

Důvěra a věrnost Hospodinu činí spravedlivým.

Milost jde napřed. Milost buduje důvěru a je základem uctívání. Také v misijní práci jde milost napřed. Lidé

[1] SIDON, Efraim. Pět knih Mojžíšových včetně haftarot s českým překladem. Pátá kniha Mojžíšova. s. 75.

potřebují získat pozitivní zkušenost s Bohem, s Biblí a se společenstvím věřících. Když ji získají, zvyšuje se šance, že se otevřou i pro Boží slovo.

V rámci projektu Fusion navštěvuje náš sbor asi šedesát mladých lidí. Pro většinu z nich je to první zkušenost s církví. V atmosféře přijetí zažijí společenství založené na křesťanských zásadách a získají zkušenosti se sborovým zpěvem. Na každém setkání slyší v deseti minutách jednu biblickou myšlenku způsobem, který je jim blízký. Seznamují se tak s poselstvím Bible a mají o čem přemýšlet. Týden co týden se budují naše vztahy a prohlubuje důvěra. Velký podíl na tom mají i členové sboru, kteří připravují občerstvení.

Mojžíšova píseň říká, že poselství o milosrdném Bohu má slyšet celá země. To byl velký úkol pro Izrael a je to velký úkol i pro Církev. V každé době bychom měli hledat způsob, jak poselství o milujícím a pravdivém Bohu přiblížit lidem, kteří Boha neznají. Cest je mnoho a my bychom neměli zůstat stát bezradní na rozcestí. Bůh od nás čeká víru a odvahu. Takový postoj přináší radost a požehnání. Víra je nakažlivá stejně jako reptání. Jejich motivace je však odlišná a nesou také odlišné ovoce. Jedno je sladké a druhé trpké.

Přiblížit poselství o milujícím a pravdivém Bohu.

Mojžíšova píseň mluví o zkaženém pokolení (v. 5), které na Boží milost reaguje pošetile. Místo, aby samo projevilo milost, kterou od Boha přijímá, ztrácí čas zbytečnostmi. Izraelci se přestali chovat jako Boží děti, přestali Bohu důvěřovat. „Takto odplácíte Hospodinu?“ ptají se slova písně. „Cožpak není On tvůj Otec? Vždyť mu patříš.“

Máme-li být pevní, jako je pevný Boží trůn, musíme se vracet k Hospodinu, naší skále. On je pevný, plný slitování a pravdy. On zůstává Otcem, přestože ho lidé zrazují. Zůstává Otcem, i když se jeho synové a dcery zvrhli. Apoštol Pavel napsal Timoteovi (2Tm 2,13): *Jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe.* Spása je jednorázový čin, ať už jde o vyvedení z Egypta nebo o záchranu na Golgotě. Kdo Bohu věří, ten je Boží.

V dalším úseku Mojžíšovy písně jsou opěvovány Hospodinovy skutky a péče o Boží lid. Druhou důležitou myšlenkou písně je, že

2. Hospodin se stará o svůj lid, jako orel o mláďata (v. 7-14)

Píseň se vrací do historie a připomíná, jak Nejvyšší určoval hranice národů. Činil tak s ohledem na Izrael, a proto lid staví před výzvu (v. 7): „Zeptejte se zašlých pokolení, svých otců a starců, jak to bylo, když Bůh přiděloval národům zemi.“

Text Septuaginty (Bible rané církve), stejně jako Kumránské svitky, říká, že Hospodin vymezil hranice národů s ohledem na anděly. Ti dostali do vínku národy, aby se o ně starali. A zatímco Boží poslové dostali pohanské národy, Hospodinu byl přidělen Izrael. Tak se stal Izrael Hospodinovým dědictvím. Nejenže byl Hospodinovi Izrael dán, ale i Hospodin se dal Izraeli. Nejvýstižněji to učinil, když se za něj v Kristu obětoval. Předložil nám model budování vztahů. Když se druhému dáte, je šance, že se on dá vám. Boží lid stojí na skutečnosti, že se mu Bůh dal. Hospodin našel Izraele jako sirotka na poušti a pečoval o něj (v. 10). Kojil ho, krmil, přebaloval, chránil, vedl a nosil. Byl mu Otcem, protože ho zplodil. Byl mu Matkou, protože ho porodil. Hospodin se o svůj lid staral a čekal, že se mu lid otevře, jako se otevřel On jemu (v. 11-14).

Bůh se člověku dává, aby ho získal.

V tomto úseku je použita nádherná metafora orla, který se stará o svá mláďata, chrání je jako zřítelnici oka. Bere je na svá křídla a učí je létat (v. 11). Život ve svobodě se svou krásou podobá letu orla. Je úžasný, ale i nebezpečný. Dospělý orel to ví, a proto nosí mláďata na svých křídlech.

Když se náš syn v Rakousku naučil jezdit na kole, nechtěl z něj sesednout. Kroužil celé hodiny po okolí, aniž by uměl brzdit. Nakonec se srazil s jednou místní cyklistkou, která ho upozornila: „Du mußt aufpassen.“ (Musíš dávat pozor.) Dostala pohotovou odpověď: „Ich? Du mußt aufpassen!“ Napřed jsem se divil němčině pětiletého Čecha, ale pak jsem mu vysvětlil, že jezdit na kole je velká zodpovědnost.

V Mojžíšově písni mě v této souvislosti zaujal 13. verš: „Dovolil mu jezdit po posvátných návrších země.“ Ne, zde určitě nešlo o projížďku na horském kole. Biblisté za tou větou vidí vítězná tažení proti kultům cizích bohů, jejichž modly byly obyčejně umístěny na návrších, odkud „ovládaly“ zemi. Izrael ty modly s Hospodinovou pomocí zničil. Přitom Bůh zázračným způsobem zajišťoval Izraeli obživu. Proto je zde ta metafora medu a oleje vyvěrajícího ze skály.

Co Bůh konal v minulosti, je příslibem pro naši budoucnost.

Vyvolil je na poušti, kde není život, aby jim ukázal, že se o ně umí postarat. Bůh v Mojžíšově písni ukazuje svou moc, svou lásku a prozíravost. To, co vykonal kdysi, je příslibem pro budoucnost – tak bude pečovat o svůj lid. Není se čeho bát. Zeptejte se na to otců, oni vám řeknou, že se o ně Hospodin postaral. Život spočívá v důvěře Bohu.

Třetí myšlenka Mojžíšovy písně je zároveň varováním:

3. Odpadnutí má za následek Boží hněv a trest (v. 15-33)

Ješurun (Přímý), který kdysi jednal upřímně a bezelstně, se začal chovat věrolomně. Ztučněl a zbujněl (v. 15). Tuk byl na obětovaném zvířeti tím nejlepším, a proto patřil Hospodinu. Měl být spálen na oltáři. Když Izrael Bohu přestal obětovat tuk, začal ho konzumovat sám, takže ztučněl. Nadváha je v Mojžíšově písni znakem odpadnutí, protože Izrael přestal Bohu obětovat to nejlepší.

Tady se nabízí otázka, co je tím nejlepším v našem životě. Čeho si ceníme a nejsme to ochotni obětovat? V západní společnosti jsou to obyčejně čas a peníze. Je zajímavé, že i v misijní práci, jde o totéž. Lidé jsou totiž nejvíce oslovováni skrze vztahy a ty vyžadují čas i peníze. Když se lidem otevřete, je šance, že se oni otevřou vám. Tam, kde je důvěra, tam se lépe sdílí evangelium.

Jsme ochotní dát to nejlepší?

Celá západní společnost čelí pokušení ztučnět. Máme spoustu možností, kvůli kterým zapomínáme na Hospodina a na své poslání: být Ježíšovými svědky a činit učedníky ze všech národů. Je to poslání, kterému se církev nejvíce zpronevěřuje. Žije sama pro sebe a řeší své žabomyší války. Nenachází čas a prostředky pro misijní službu, kterou jí Bůh svěří.

Když se vrátíme k textu písně, vidíme že (v. 17): Izrael nesloužil Bohu, protože obětoval božstvům, jež ani neznali. Obětovat jim znamenalo duchovní smilstvo a smilstvo vyvolává žárlivost. Izrael tím potupil Skálu své spásy, Hospodina, který ho zplodil a v bolestech zrodil (v. 18). Bůh je lidu nejen Otcem, ale i Matkou. Matkou, která na své dítě nikdy nezapomene a nevzdá se ho.

Hospodin prohlásil (v. 21): Popouzeli mě lžibohem, já je popudím lžilidem. Pošle na Izrael nepřátelský národ. To slovo se naplnilo v době exilu. Podobně se naplnila Ježíšova slova o trojím zapření, adresovaná Petrovi. Při třetí zradě se Petr hořce rozplakal. Podobně přivedl i exil Boží lid k pokání.

Smyslem Božího hněvu není naše záhuba, ale vysvobození z hříchu.

Naším největším nepřítelem je náš vlastní hřích. Smyslem Božího hněvu není záhuba, ale vysvobození z hříchu. V Mojžíšově písni promlouvá Bůh a dává nahlédnout do svého otcovského nitra. Chtěl svůj lid vyhubit, ale s ohledem na pýchu nepřátel to neudělal, protože by si to špatně vyložili. Hospodinova pověst by byla potupena. Dalším silným důvodem pro slitování nad Izraelem byl Hospodinův soucit. Bůh není jen vykonavatelem soudu a práva, On je také věrný ve vztahu a milosrdný. A tím se dostáváme ke čtvrté myšlence Mojžíšovy písně:

4. Hospodin se ujímá zdeptaného a zprostí svůj lid viny (v. 34-42)

Není naší lidskou kompetencí, abychom se ujímali soudu. Pomsta patří Hospodinu. On určuje čas i způsob potrestání. Tím nás Bůh chrání před námi samými. Není naší kompetencí chodit a žalovat na bratry a sestry, podsouvat jim falešné motivy a vynášet nad nimi soudy. Ježíš to jako Pán a Mistr mohl dělat, ale přesto prohlásil, že nepřišel soudit, nýbrž zachraňovat. Když se budeme soustředit na podezřívání a odsuzování, nezbude nám čas na to podstatné. Užíváním ďáblových zbraní se můžeme dostat na nesprávnou stranu fronty.

Milosrdenství, ne oběť. Zachraňovat, ne soudit.

Hospodin sice soudí, ale se svými služebníky má soucit (v. 36). Když se dostali do zajetí a zoufali si, Hospodin přispěchal se záchranou. V tu chvíli Izraelci poznali, že to, na co spoléhali, není pevné. Jejich Skálou je jen Hospodin.

Hospodin sám přísahá při nebi, že se jednou ujme soudu nad protivníky (v. 40). Pomstí krev svých služebníků. Národy poznají Jeho slávu a zaplesají spolu s Izraelem, protože Bůh svůj lid zprostí viny (v. 43b). Hospodin sám přinese smírčí oběť a ta zase pokoj a harmonii. Může to být prorocký odkaz na oběť, kterou přinesl Boží Syn, Ježíš Kristus. On se sám stal smírčí obětí. Důvěrou v něj, ne zásluhami, získáme život.

Závěr – zaslíbená země je pro ty, kdo následují vírou

Mojžíš pronesl svou píseň nedaleko ústí Jordánu do Mrtvého moře. Stál na prahu zaslíbené země, ale nevstoupil. Místo toho ho Hospodin vedl na horu Nebó, aby spatřil kenaanskou zemi a skonal. To vše kvůli svému selhání v Kádeši, v oáze u Vod sváru. Tam se Áron a Mojžíš zpronevěřili Hospodinu. Čím? Nevěřili jeho slovu. Nepromluvili ke skále, aby vydala vodu. Místo toho do ní dvakrát udeřili holí a nedosvědčili tak Hospodinovu svatost.

Jméno oázy znělo Kádeš *(qdš)*, což hebrejsky znamená *být svatý*. Bylo to posvátné místo a okolní kmeny tam řešily své spory. Čekaly tam na Boží rozhodnutí. Izrael naopak v Kádeši reptal, a to jak na začátku (Ex), tak i na konci putování pouští (Nu). Ztratil důvěru v Hospodina, přestože ho při životě držela jen Boží milost. Naše víra čerpá z toho, co pro nás Bůh udělal v minulosti, a dívá se dopředu k zaslíbené zemi, ne dozadu do Egypta. Jako Boží služebníci máme Bohu věřit, protože jen tak můžeme přemáhat svět.

„... všude, kam ten proud teče, to tepe životem.“ Ezechiel 47,9

Vytrysknutí vody v poušti je zázrak a znamení. Tak to bude i na konci dějin, kdy od Božího trůnu poteče proud živé vody. Budeme napájeni z Božího zdroje. Nyní máme pít „z duchovní skály, kterou je Kristus“ (1K 10,4). On byl s Izraelem už na poušti. Skála, ke které měl Mojžíš promluvit, aby se jim stala spásou. Příběh o svatém Bohu v Kádeši, na svatém místě, má jasné poselství: „Kdo se zatvrdí a Bohu nevěří, ten do zaslíbené země nedojde.“

Proto v Kádeši zemřela Mirjam, přestože byla první prorokyní. Proto tam později zemřel Áron, přestože byl prvním veleknězem. Mirjam trestal Bůh za vzpurnost, Árona za absenci víry. Pro nedostatek víry v Kádeši nevešel do zaslíbené země ani Mojžíš. Zaslíbená země je určena lidem, kteří Bohu důvěřují. Lidem, kteří nehledají důvody, proč to či ono nejde, ale hledají cesty, jak své poslání uskutečnit. Lidem, kteří sami následují a k následování zvou i druhé.

Když se mladý orel učí létat, má jistotu, že ho dospělý orel chytí a ponese na svých křídlech. Je to obraz odvahy a důvěry v toho, kdo nás nese. Přistupujme k Němu s vírou, On jediný dává život.

[1] PÍPAL, B. Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu, s. 143.
[2] Tamtéž, s. 181.

JAROMÍR ANDRÝSEK

Ctnosti Vděčnost

12. díl

„Vděčnost je nejpříjemnější ze všech ctností; ovšem ne nejlehčí“, píše francouzský filosof André Comte-Sponville. Vděčnost totiž předpokládá vnitřní postoj. Mohu být vděčný pouze tehdy, když vím, že jsem závislý – na Bohu samotném, ale i na ostatních lidech. Naproti tomu sobec, ten sice rád něco přijme, ale nechce přiznat závislost. Je hrdý a nechce být nikomu nic dlužen. „Ve vděčnosti je pokora, a pokora je těžká,“ vyvozuje Comte-Sponville. Přesto trvá na tom, že vděčnost je „nejpříjemnější ze všech ctností a nejctnostnější ze všech potěšení.“

Co je to vděčnost?

Vděčností chápeme smýšlení člověka, který poznává a váží si prokázaného dobra a opětuje je slovem i činem. Německé slovo „vděčnost“ pochází ze staro- a hornoněmeckého *danc ab*, což znamená „myslet“ nebo „pamatovat si“. Odsud pochází i české slovo vděčný – být v uznalém myšlení, kterým něco někomu uznávám (pozn. redakce).

Vděčnost ve filosofii

Vděčnost byla v antice hluboce ceněna. Od Sokrata se počítala k nepsaným zákonům – daným samotnými bohy a univerzálně platným. To, že se má dobro odplatit, bylo považováno za základní princip spravedlnosti. Teprve později se ve 2. století po Kr. prosazuje řecký pojem eucharistia, označující vděčný postoj vyjádřený slovem a činem. Výrok: „vděčnost je nejen největší ze všech ctností, ale také matkou všech ostatních...“ se připisuje Ciceronovi.

Také Josef Pieper přiřazuje vděčnost ke spravedlnosti. Píše: „Právě spravedlivého ... čím více se vnímá jako obdarovaný, zadlužený před Bohem i lidmi – pouze spravedlivého člověka můžeme nalézt připraveného učinit něco bezdůvodně. Bude ochoten dát někomu jinému něco, k čemu ho nikdo nemůže nutit. ... Poděkovat je, i když to není přirozeně vymahatelné, povinnost spravedlnosti. Neboť „být vděčný“ a „děkovat“ není totéž jako „zaplatit“ a „nahradit“.“

Vděčnost v Bibli

Vděčnost je ústřední myšlenka jak ve Starém (hebr. *jadah / barak*), tak i v Novém zákoně (ř. *eucharistia*). Dík je odpověď člověka Bohu, který mu dává život, pečuje o něho a zahrnuje ho svou milostí. Tento postoj je vyjádřen příkladně v Ježíšově modlitbě při nasycení zástupu 5000 lidí. Ježíš *„vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhlédl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a dával učedníkům.“* (Mt 14,19) I v Bibli jasně vidíme, jak velmi úzce jsou vzájemně spjaty „děkování“ s „myšlením“. Čím více člověk přemýšlí o Bohu a jeho činech, tím více žasne nad

Božím požehnáním (např. Ž 77,6.14). Duchovní myšlení vede k díkům. Postoj vděčnosti přivádí člověka blíž k Bohu. Učí se Boha lépe poznávat: *„Mne oslaví ten, kdo přinese oběť díků, ten, kdo jde mou cestou; tomu dám zakusit Boží spásu.“* (Ž 50,23)

Novozákonní pojem *eucharistia* je svým slovním základem spojen s pocitem radosti. Dík vyrůstá z radosti z obdrženého daru. A přece dík se nevyjadřuje automaticky. Proto Pavel mnohokrát vybízí k díkům. Převážně k vděčnosti k Bohu, zná ale také vděčnost vůči lidem (Ř 16,4). Vděčnost má být základním postojem křesťanského života: „Vždycky za všecko vzdávejte díky Bohu a Otci ve *jménu našeho Pána Ježíše Krista.*“ (Ef 5,20; viz také Ko 3,17; 1Te 5,18; Ko 3,15) Prosby jsou spojeny se současnými díky (Fp 4,6; Ko 4,2; 1Tm 2,1). Dík sám je pevně spojen s činem (např. J 14,15). Život ve vděčnosti stojí v protikladu k životu v neřesti (Ef 5,4). A pevnost a růst ve víře je právě tak zakořeněn ve vděčnosti (Ko 2,7). Potlačená vděčnost je prahříchem člověka (Ř 1,21).

Výzva k vděčnosti je zapříčiněna také lidským sklonem zapomínat. Proto ty četné výzvy k vděčnosti Bohu (zvlášť důrazně v 5M 8). Náš Pán Ježíš proto vědomě ustanovil Večeři Páně – jako pomůcku k zamyšlení a vděčnosti. „To čiňte na mou památku.“ (1Ko 11,24; L 22,19) Stručná slova Ježíšova ustanovení vedla k tomu, že pojem eucharistie se v průběhu 2. století sám stal označením Večeře Páně.

O podstatě vděčnosti

Romano Guardini uvádí tři podmínky vděčnosti: „Vděk existuje jen mezi „já“ a „ty“. Jakmile vědomí osoby zmizí a aplikace pokračuje, umírá... Vděk existuje jen v prostoru svobody. Jakmile vznikne povinnost anebo zavládne nárok, ztrácí smysl... A vděk existuje jen v úctě. Není-li cítit žádný vzájemný respekt, zaniká v urážkách.“

Vděčnost je atraktivní ctnost. „Ryzí prosba a dávání, pravé přijetí a děkování je krásné,“ píše Guardini. Vděčnost odlišuje člověka na jedné straně od zvířat, na straně druhé od stroje. „Dávání a děkování, které člověka vyzdvihují z fungování stroje, jakož i z pudového systému zvířat, jsou přece v pravdě odrazem něčeho božského. Vždyť to, že svět vůbec existuje a zahrnuje nevyčerpatelnou plnost, není pochopitelně v žádném případě samo sebou, nýbrž je, proto, že to bylo chtěno; je to čin a práce.“

Existence světa a naše existence nejsou samozřejmé. Guardini se vymezuje vůči naturalisticky-bezbožnému pojmu příroda: „Svět není „příroda“, ale „dílo“; Boží dílo. Je proto, že jej vymyslel, a protože z tajemství svobody lásky chce, aby byl. Tak je pro nás trvalým Božím darem. Také to, že jsem, je trvalým dárkem pro mne. Že jsem a jsem, co jsem,

že mohu dýchat, cítit a pracovat – není v žádném případě samozřejmost, ale hodno obdivu a chvály. Vědět to patří k základnímu vědomí člověka. Neustále vnímat, že jsme v Boží ruce a také za to děkovat, patří k bytostnému postoji člověka – skutečného člověka, který stojí ve své pravé podstatě."

O prospěchu vděčnosti

Francouzský filosof André Comte-Sponville – sám ateista – připomíná, že ctnost vděčnosti má pro toho, kdo ji praktikuje, pozitivní důsledky. Neboť vděčnost činí svobodným užívat si přítomnosti. Neboť „vděčnost se raduje z toho, co bylo nebo co je: je tedy opakem lítosti anebo truchlení." Tím je vděčnost dobrou pomocí proti nespokojenosti. Je „radostí z toho, co je nebo co bylo proti strachu před tím, co by mohlo být."

Nevděční lidé podle tohoto francouzského filosofa propasou svůj život. „Nemohou být nikdy nasyceni, nikdy nejsou spokojeni, nikdy nejsou šťastní... Chybí jim minulost právě tak jako budoucnost. Naproti tomu moudrý se raduje, že žije, ale také, že žil. Vděčnost (*charis*) je radost vzpomínky, láska minulosti – ne bolest, že už něco není, ne lítost, že něco nebylo, ale radostná vzpomínka na to, co bylo. Je to znovunalezený čas."

A přece zde Comte-Sponville jako ateista zde přichází k hranici. Chesterton jednou připomněl, že „pro ateistu je nejhorší okamžik, když se skutečně cítí vděčně a nemá nikoho, komu by mohl poděkovat." Neboť vděčnost může „vyvolat okamžiky nejčistší radosti, jakou lidé znají... Všechna zboží vypadají lépe, jsou-li považována za dary." Vděčnost je dokonalá a komplexní jen tehdy, zná-li dárce, na něhož se obrací.

Pomoc k procvičení vděčnosti

- Uvědomte si v určitém konkrétním čase (např. ráno) pravidelně, kolik toho vděčíte Bohu. Děkujte mu konkrétně.
- Buďte vnímaví pro přízeň a dobro, které vám poskytují jiní lidé. Vyjádřete jim to tím, že jim poděkujete.
- Přemýšlejte, jaké praktické důsledky pro vás může mít dnes vděčnost. Pak to realizujte.

Použitá literatura:

- *Wörterbuch der philosophischen Begriffe, Hamburg 2005, Felix Meiner Verlag*
- *Duden – das Herkunftswörterbuch, Mannheim 2007, Bibliographisches Institut*
- *Historisches Wörterbuch der Philosophie, Basel 1971-2007, Schwabe Verlag*
- *Rienecker/Meier, Lexikon zur Bibel, Wuppertal 1994, R. Brockhaus Verlag*
- *Coenen/Haacker, Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament, Witten 2010, R. Brockhaus Verlag*
- *Wikipedia – freie Internetenzyklopädie, Stichwort „Gerechtigkeit", Abruf am 10.9.2013*
- *Romano Guardini, Tugenden – Meditationen über Gestalten sittlichen Lebens, Würzburg 1963, Werkbund Verlag.*
- *J. Pieper, Werke, Bd. 4, Schriften zur Philosophischen Anthropologie und Ethik – Das Menschenbild der Tugendlehre, Hamburg 2006, Felix Meiner Verlag*
- *André Comte-Sponville, Ermutigung zum unzeitgemäßen Leben – ein kleines Brevier der Tugenden und Werte, Reinbeck bei Hamburg 1998, Rowohlt Verlag*
- *Chesterton, G. K: Der Heilige Franziskus von Assisi, München 1927, Kösel Verlag*

RALF KAEMPER
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

ZJEVENÍ (4. díl)

- kniha, jež činí člověka šťastným

V centru moci vesmíru (Zj 4)

Čtyřicetkrát se ve Zjevení vyskytuje pojem „trůn“, z toho jen ve 4. a 5. kapitole jedenáctkrát. Trůn je v antice symbolem moci. Kdo vystoupá až na trůn, ten panuje. Kdo sedí na trůnu, může určovat, soudit a rozhodovat o lidských životech. Dnes bychom nejspíš mluvili o kabinetu či pracovním stole vládce, tedy řídícím centru moci jako takovém. V USA by to byla zřejmě Oválná pracovna prezidenta.

„Trůn“ tedy nezůstává jen pěknou ilustrací, která připomíná středověk nebo filmy žánru fantasy. Když se mluví o trůnu, jde o politickou výpověď. Ve státě, který velmi citlivě reaguje na nezákonné nárokování si moci, se navíc jedná o ilustraci velmi nebezpečnou. Kdo vidí sedět na trůnu někoho jiného než císaře v Římě, je hned potenciálním revolucionářem nebo vlastizrádcem. Proto se pohled do nebe, který tady Jan předkládá, stává věcí politickou. Když vidí na trůně Boha, zpochybňuje tím vládu římského císaře.

V nebi římských božstev také seděli nejvyšší bohové na trůnu (Jupiter, tedy řecky Zeus). Ale byli to římští bohové a císařové byli jejich přímými příbuznými nebo jim dokonce byli rovni.

Císař Domicián

Císař Domicián (81-96 po Kr.), který vládl v době sepsání knihy Zjevení, se nechal titulovat „císař a bůh“. Nárokoval si pozemskou podobu Jupitera, tedy v určitém smyslu „Božího syna“. Německý teolog E. Stauffer píše[1]:

Domicián nechtěl vystupovat jen jako Jupiterův syn, dědic a vykonavatel jeho vůle, chtěl být vnímán jako pozemská forma výskytu krále nebe. Soše Jupitera na Kapitolu nechal vyrobit hlavu podle své podoby. Jeho palác byl považován za svatyni. Svůj trůn sám nazýval jako sídlo bohů a vyzdobil jej znaky nebeského královského trůnu. Ano, vyžadoval, aby bylo v jeho nepřítomnosti zacházeno i s jeho prázdným trůnem se stejnou zbožností jako s nejvyšším oltářem.

Domicián nechal svého předčasně zemřelého syna vyobrazit na mincích jako Jupitera. Dítě, které sedí na glóbu a je obklopeno sedmi hvězdami. Tímto se stal obraz ze Zj 1,20 určitou politickou narážkou. Ježíš Kristus je opravdovým Božím synem a sbory jsou opravdovými světly, tedy hvězdami světa. Domicián nechal uctívat i svou ženu Domitii, možná i svou dceru, jako státní bohyni. Je to právě dvorní básník Martial, který zanechal hojné množství poct a popisů Domiciána. K tomu patřily také příběhy o zázracích. Domicián se nesčetnými oběťmi zvířat nechal uctívat jako bůh a básníci jej částečně považovali za vyššího než nejvyššího boha Jupitera.

Německý historik Manfred Clauss se k tomu vyjádřil následovně[2]:

U Martiala jsou to především zvířata, která uznávají císaře jako božstvo; nezničená příroda přináší nejjasnější důkaz božskosti. Zvířata s radostí spěchají k obětnímu místu, aby císaři vzdala čest náležející božstvu. (...) Slon vykoná proskynézi[3] před božstvem, které vycítí (...). Stále znovu využívají papoušci svou schopnost mluvit, aby císaře chválili. Když takové zvíře tvrdí: „‚Buď, císaři, pozdraven‘, jsem se naučil sám od sebe“, pak musí v císaři být něco, co takové výkony vypůsobuje – jeho božství. Něco podobného má za cíl vyjádřit i příběh o papouškovi, který uletěl ze své klece, a ptáky v lese učí říkat císaři „Buď pozdraven“.

Trůn v nebi

Když tedy nyní Jan nahlédne do nebe a první, co uvidí, je trůn, pak se antickému posluchači hned propojí představy o císaři na svém trůnu v Římě s tímto obrazem. A tak není náhodou, že najdeme mnoho podobností mezi 4. a 5. kapitolou Zjevení a tradovanými popisy císařského trůnního sálu. Císařský trůn v obraze ze Zjevení však není jen jednoduše „zkopírován“. Naopak, důležité pasáže byly pro původního posluchače právě ty, které se zřetelně lišily od císařského paláce v Římě:

- Zatímco císař dával důraz na draze zdobený a drahocenný trůn, Jan vidí, že samotný vládce, Bůh, se třpytí a září jako drahokamy (4,3).

Císař Domicián

- Trůn nezdobí girlandy a plátky zlata, nýbrž duha, která se třpytí jako smaragd.
- Kromě toho šlehají od trůnu blesky a duní hromobití (4,5).

Na rozdíl od císaře v Římě, nepotřebuje pravý Bůh žádné klenoty, aby vyjádřil svou moc a slávu. On sám je slávou a blesky a hromy vyjadřují jeho moc.

24 starců

Hlavní trůn je obklopen čtyřiadvaceti vedlejšími trůny, na kterých sedí starci. Tyto osoby, které se objevují v Janově vizi, jsou významné svým věkem a sociálním postavením. V kultuře antiky a Starověkého Orientu bylo výsadou být starým. Jen málo lidí dosáhlo věku šedesáti let. Kdo zestárnul, těšil se respektu mladších. Jeho moudrost byla ceněna a jeho úděl byl brán vážně. Proto byli takzvaní starší často také vůdci národa, jako například za doby Mojžíše (např. 2. Mojžíšova 3,16). Když izraelský národ kolektivně zhřešil, museli starší zástupně za lid položit ruku na býka, který byl následně obětován za hřích lidu.

[1] STAUFFER, Ethelbert. *Christus und die Caesaren*. s. 165.

[2] CLAUSS, Manfred. *Kaiser und Gott.* s. 350n.

[3] Proskynéze je rituál padnutí před panovníkem a políbení země *(pozn. redakce)*.

V knize Rút je jasně vyjádřeno, že starší obce byli také soudci. Sedají na veřejném prostranství a každý může přijít a přednést jim svůj právní problém. Starší poté musí rozhodnout, jak se bude postupovat. Mimo to jsou také svědky v právních procesech.

V době královské se setkáváme se staršími jako rádci krále (1Kr 20,7). David je staršími pomazán za krále (1Pa 11,3). Starší vedou národ a radí mu (Jer 26,17). Obracejí se na proroky o radu (Ez 8,1). Podporují krále (2Sam 3,17 a jiné). Jsou nejvyššími hodnostáři národa, nejelitnějšími a nejctěnějšími. Ve Zjevení 4 mají však jen dva úkoly:

a. Padají na zem před trůnem a vzývají Boha (4,10 a dále).
b. Přinášejí modlitby Božích lidí před Boží trůn (5,8).

12 jako číslo Božího lidu

Číslo 24 je složeno ze dvou dvanáctek. Dvanáctka je číslem Božího lidu: Izrael má 12 kmenových otců a 12 kmenů. Ježíš povolává 12 apoštolů jako narážku na symbolické číslo pro Boží lid. Těchto 12 apoštolů je ze „starého" národa a zároveň jsou „novým" národem, kmenovými otci všem, kteří patří k Mesiáši Ježíši.

Zjevení 21 zmiňuje obě dvanáctky v bezprostřední souvislosti. Nové město Jeruzalém má 12 bran pro 12 kmenů Izraele (21,12) a 12 základních kamenů pro 12 apoštolů (21,14).

Dvakrát dvanáct starců před Božím trůnem představuje tedy Boží lid v Nové a ve Staré smlouvě: Izrael a církev. Jsou nejvyššími hodnostáři, nejctěnějšími, nejdůležitějšími a nejúctyhodnějšími představiteli Božího lidu. Jejich úkolem není nic jiného, než stát před Bohem a bez přestání vyjadřovat, že jen Bůh je hoden chvály a uctívání.

Pocty, která starším jasně přísluší, se s nadšením zřeknou v okamžiku, kdy vidí Boha samotného. Starci nosí znamení cti. Pro ten je použitý pojem, který se dá přeložit jako „koruna" nebo také „věnec" (4,10). Je to znamením jejich vážnosti a autority. Oni jej však nechtějí nosit, nýbrž ho Bohu pokládají nebo dokonce hází k nohám. Všechna čest a vážnost, kterou by si zasloužili, je oproti Boží nádheře a slávě ničím. A všechna radost a naplnění, které vyvstávají z uznání a zaslouženého respektu, jsou ničím oproti radosti dívat se na Boha. Zatímco císař Domician respekt svých poddaných vymáhá zákony a brutálním násilím, odhazují vážení starší Izraele a Božího lidu svá znamení cti Bohu k nohám dobrovolně a z čirého nadšení. Zatímco Domician každé ráno svolává senát a nuceně jej zavazuje k uctívání císaře,[4] starci před Božím trůnem nemohou jinak, než bez přestání mluvit o moci, velikosti a nádheře Boží. To je to jediné, co dává smysl tváří v tvář zářící postavě na trůnu.

Logika tohoto obrazu je následující. Je velký rozdíl, zda je člověk chválen někým nevýznamným nebo někým důležitým. Když spolková kancléřka vezme do ruky pero, aby napsala, jak dobrý a důležitý se jí zdá něčí výkon, pak to má jinou váhu, než když mi kolega v práci řekne, že se mu má práce líbí. Čím vyšší postavení má člověk, který mě chválí, tím významnější je sama chvála. Tuto myšlenku vyjadřuje i Zjevení 4. Bůh není chválen jen tak někým, nýbrž těmi nejvyššími nositeli poct vůbec.

4 bytosti

Čtyři postavy, popisované ve Zjevení 4,6-8, se vyskytují v knize jen na tomto místě. Vykazují však podobnosti s některými bytostmi ze Starého zákona.

Jako první budí pozornost neobvyklé popisy, které se v detailech v různých knihách liší: lev, býk, člověk a orel.

Ezechiel a bytosti se čtyřmi tvářemi

Tento výčet se objevuje také v 10. verši první kapitoly Ezechiele. Jedná se o bytosti s křídly a každá má čtyři tváře. Ty jsou, stejně jako ve Zjevení 4, srovnávány s člověkem, lvem, býkem a orlem. V Ezechieli jsou také součástí Božího trůnu, který nesou a pohybují s ním. Obraz z Ezechiele se v mnohém podobá popisům ze Zjevení 4, avšak u Ezechiele má trůn kola, protože má být pohybli-

[4] RAFFALT, Reinhart. *Große Kaiser Roms*. 1979, s. 145 a dále.

Zjevení 4,6-8	Izajáš 6	Ezechiel 1
• a před trůnem moře jiskřící jako křišťál a uprostřed kolem trůnu čtyři živé bytosti plné očí zpředu i zezadu: První podobná lvu, druhá býku, třetí měla tvář člověka, čtvrtá byla podobná letícímu orlu. Všechny čtyři bytosti jedna jako druhá měly po šesti křídlech a plno očí hledících ven i dovnitř. A bez ustání dnem i nocí volají: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“	• Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“	• Viděl jsem, jak se přihnal bouřlivý vítr od severu, veliké mračno a šlehající oheň; okolo něho byla zář a uprostřed ohně jakýsi třpyt oslnivého vzácného kovu. Uprostřed něho bylo cosi podobného čtyřem bytostem, které se vzhledem podobaly člověku. Každá z nich měla čtyři tváře a každá čtyři křídla. (...) Jejich tváře se podobaly tváři lidské, zprava měly všechny čtyři tváře lví a zleva měly všechny čtyři tváře býčí a všechny čtyři měly také tváře orlí.

vý. Od 18. verše se trůn pohybuje ven z chrámu a je jasné, že se Bůh krátce před dobytím Jeruzaléma Babylóňany v roce 587 př. Kr. chrámu vzdává a přenechává jej nepřátelům.

Bůh odchází směrem na východ, kde už mnoho Židů žije v zajetí Babylóňanů. Jeruzalém není nejlepším místem, naopak. Bez Boží ochrany bude město dobyto a zničeno. Bůh už ho nechce chránit, protože lidé ve městě už o něm nechtěli nic slyšet.

Tím je jasné, že obrazy, které jsou nám vykresleny o Bohu, o okřídlených bytostech a nebi, mají především teologický význam. Zprostředkovávají poselství a neslouží k tomu, aby uspokojily zvědavost nebo popsaly podobu Boha. Ten, kdo z těchto obrazů odvozuje, jak to jednou bude vypadat v nebi, bude možná překvapen. Ezechiel zveřejnil vizi, kterou dostal od Boha, aby ujasnil, že Jeruzalém je ztracen. Bůh město opustil. Proto vidí Ezechiel na trůnu kola. Bytosti se čtyřmi křídly, cherubové, které trůn nesou, byly Židům známé. Takové bytosti byly na schráně úmluvy ve svatyni svatých v chrámě. Tam byl Bůh Izraele přítomen. To, že právě tyto bytosti Boha, v určitém smyslu, vynášejí z chrámu, pomáhá čtenáři vzít na vědomí, že Bůh už v chrámu není, přestože tyto krásné postavy ve svatyni svatých stále ještě stály.

Izajáš a šestikřídlé bytosti

Další paralelu ke Zjevení 4 najdeme v 6. kapitole Izajáše. Tam vidí prorok Izajáš jako ve Zj 4,8 bytosti se šesti křídly, zvané serafové. A tyto bytosti nepřetržitě volají: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“ Oba popisy vyobrazují bytosti se šesti křídly a zachycují téměř identický chvalozpěv.

Význam podivných obrazů

Bytosti ze Zjevení 4 působí jako spojení cherubů se serafy. Ve skutečnosti jsou to ale obrazy, které nesou poselství, a ne popis onoho světa. Serafové mají šest křídel, protože v Boží přítomnosti si studem přikrývají svou tvář a svá chodila vždy dvěma křídly. Tím vyjadřují, jak mocný a nádherný je Bůh na trůnu – a jak nehodná je každá bytost v jeho blízkosti.

Zakrytí chodidel je znamením bázně. Ukázat chodidla je v Orientu dodnes pokládáno za urážku, především když na někoho namíříte spodní část chodidla. Ve 2. Mojžíšově 20,26 Bůh zakazuje stavět oltáře se stupni, protože by v opačném případě mohly být vidět chodidla, nohy nebo také genitálie vystupujícího před oltářem. To by bylo znesvěcením a zneuctěním. Andělé si tedy zakrývají spodní část těla s chodidly na znamení úcty Bohu.

Dalšími dvěma křídly zakrývají svůj obličej, rovněž na znamení respektu a bázně. Mojžíš zakrývá svůj obličej, když si uvědomí, že Bůh je přítomen (2Mo 3,6), a Eliáš taktéž (1Kr 19,13). Nepotřebujeme si tedy klást otázky, jak se vlastně dá létat se šesti křídly a kde na zádech jsou připevněna. To, co je nám řečeno, nejsou žádná vědecká vysvětlení k technice létání serafů, nýbrž se jedná o nesmírný respekt, který tyto samy o sobě velkolepé bytosti vůči Bohu vyjadřují.

Bytosti ve Zjevení 4 tedy nejsou žádnou další skupinou nebeských postav vedle serafů a cherubů, nýbrž zprostředkovávají svým vzhledem poselství, které se skládá ze serafů a cherubů.

Význam zvířecí postavy

Lev je nejmocnějším zvířetem na pevnině. Je ohrožením i pro zvířata, která jsou sama značně větší. Může si dokonce dovolit luxus spát 20 hodin denně – nikdo jej nenapadne. Ne nadarmo je nazýván králem zvířat.

Býk je nejsilnějším a nejnebezpečnějším domácím zvířetem. Na svém krku může uzvednout půl tuny a jediná rána jeho hlavou může zabít člověka. Váží něco málo přes tunu, tedy jako vůz střední třídy. S býky na statku je zacházeno s krajní opatrností. Železná tyč na nosním kroužku (nejcitlivější místo na těle hovězího dobytka) zabraňuje útoku býka, když je třeba jej vyvést ze stáje.

Orel je nazýván králem povětří. Také on žije jako lev z lovu na jiná zvířata, u mnoha orlů jsou to menší savci. On sám se nemusí nikoho bát, protože není loven.

Konec konců člověk je považován za vrchol stvoření.

Čtyři bytosti s podobou jako lva, býka, orla a člověka tedy představují nejvyšší nositele cti mezi stvořením. Kdyby příroda musela vybrat zástupce, byli by tito čtyři prvními kandidáty. Stejně jako starci jsou i tyto bytosti příkladem uctívání Boha nejvyššími představiteli. Nejsou to papoušci, kteří volají natrénované „ave caesar“, nýbrž nejohromnější bytosti přírody.

Cirkus, který pořádal Domician, aby si získal úctu, působí jako směšná dětská hra oproti scéně, kterou vidí Jan v nebi. Žádný slon, který jde před Domiciánem do kolen, nýbrž nejmocnější bytosti stvoření dnem i nocí nedělají nic jiného, než že chválí Boha.

Tím je objasněno, že Zjevení 4 obrazným způsobem zesměšňuje uctívání císaře v Římě. To, co císař, který je přece jen člověkem, inscenuje na svém dvoře, není vůbec srovnatelné s Bohem. Je to jen směšnou imitací, která před Boží nádherou vybledne jako malá kapesní svítilna ve světle slunce.

Není divu, že Jan toto poselství líčí jen obrazy a neuvádí bližší vysvětlení. Římská tajná služba by knihu Zjevení ihned stáhla a zničila, kdyby porozuměla, o co tam ve skutečnosti jde. Takto ale zůstává Zjevení v určitém druhu tajné řeči, které rozumí jen ten, kdo zná Starý Zákon.

PODLE ULI NEUENHAUSENA
PŘELOŽILA NOEMI PÍPALOVÁ
A ZPRACOVAL JAROMÍR ANDRÝSEK

Následování nás stojí čas

Když občas přijíždím na Těšínsko, nemohu si nevšimnout, jaký je to požehnaný kraj. Zajímavý je nejen přírodou, ale i množstvím věřících, Bohem oslovených a Bohu poslušných lidí.

Už před několika staletími chodívali lidé z dalekého okolí do Těšína na bohoslužby. Dvě i tři hodiny cesty tam, stejnou dobu cesta zpět. Žádnou hromadnou dopravou nebo autem. Pěšky! A to někdy ta jedna cesta trvala i déle. Doma neměli pračky, ledničky, z kohoutků netekla studená nebo teplá voda. Doma nechali hospodářství se zvířaty a zahrady či políčka, která jim poskytovala obživu. O zvířata se musel někdo postarat. Dodržovat se musely i agrotechnické lhůty. Jak to bylo možné? Jak to tenkrát lidé vlastně dělali?

Oni si to ale nějak podobně umí zařídit i dnes. Necestují pěšky, v domácnostech mají vodu, plyn a elektřinu, ale chodí nebo dojíždějí do práce i na směny, na dvorcích nějakou tu drůbež a králíky je také možno vidět a termíny pro setí, pěstování a sklizeň stále zůstávají.

A přece jsou v neděli kostely a modlitebny plné, scházejí se i během týdne nejen k biblickým a modlitebním hodinám, ale na příklad i ke zpěvu. V tom kraji znám dva krásné početné smíšené sbory (cca 50 členů) a jeden mnohohlavý sbor mužský.

Kde na to a další aktivity ti lidé berou čas? Vždyť čas jsou peníze! Není i toto cena následování?!

Zpívají nejen pro sebe. Navštěvují jiné sbory, křesťanské akce, přináší radost, vzbuzují vděčnost, jim i Bohu, kterému zpívají svou chválu.

Úžasná, nádherná služba. Zamýšlím se nad tím. Následování není jen snášet utrpení a příkoří, je to i vytváření pozitivních hodnot.

Pán Ježíš prožil dost nepříjemných situací, ale sloužil a rozdával radost. Ovšem - nás to stojí ten čas.

IRENA ZEMANOVÁ

Zbožnost není zadarmo

Donald Whitney

Didasko, 2010, 286 strán

Pred nejakým časom som si začala všímať, že môj život, aj ten duchovný, akosi stráca energiu. Stav mojej komôrky so zásobami sa začal nebezpečne blížiť k nule. S úprimným nasledovaním Boha a ani so službou Jeho Cirkvi som nechcela skončiť. Lenže, ako fungovať a ako rozdávať iným, ak sú police prázdne? A tak som sa rozhodla konať. Bolo mi však jasné, že ak nechcem o pár týždňov alebo mesiacov znova stáť pred prázdnymi policami, nepostačí mi len nejaká jednorazová „zásobovacia" akcia. Tak ako naše telo, aj naša duša a duch musia mať rovnomerný prísun potravy, aby náš život a tiež služba neboli ako cesta húsenkovou dráhou – raz hore v oblakoch, a potom zase úplne dole plaziac sa po zemi. Z takéhoto nasledovania by náš Boh asi nemal veľkú radosť. A ani pre Jeho Cirkev by takáto služba nebola extra prínosom.

Okrem toho, že som si utriedila svoje priority, aby som si na svoju komôrku mohla vytvoriť priestor a čas, poobzerala som sa aj po nejakej literatúre, ktorá by mi s jej napĺňaním trochu pomohla. Vtedy som natrafila na knihu od Donalda Whitneyho s názvom Zbožnost není zadarmo. Je to veľmi zaujímavé a podnetné čítanie práve pre tých, ktorí sa chcú naučiť plniť svoju komôrku systematicky a nie len náhodne, nárazovo.

Táto kniha sa zaoberá zásadnou otázkou: čo stojí zbožnosť alebo iným slovom pobožnosť? Nemyslí sa tu, samozrejme, nejaká vonkajšia fasáda zbožnosti bez priloženého srdca. Ani tu nejde o základnú otázku spasenia, lebo to sme dostali ako dar, za ktorý už zaplatil náš drahý Pán, Ježiš Kristus, svojím vlastným životom. Zbožnosťou sa tu myslí rast kresťana do podobnosti Kristovej, úprimné nasledovanie Krista, život podľa Jeho predstáv a pravidiel... A tomu sa treba systematicky venovať, investovať do toho námahu a čas. Už krátko po Pánovom odchode z tejto zeme apoštol Pavol vyzýva mladého Timoteja (1Tim 4,7): „... cvič sa v pobožnosti." Inak tomu nebude ani dnes.

Autor vo svojej knihe dáva do pozornosti niekoľko oblastí, ktorým by sa mal Ježišov nasledovník venovať, aby sa mohol cvičiť v zbožnosti. Najväčší dôraz kladie na skúmanie Písma. A presne toto bol môj hlavný problém. Vedela som, že v štúdiu Biblie mám dosť veľký deficit a treba s tým niečo robiť. Ako sám autor vo svojej knihe trefne poznamenáva:

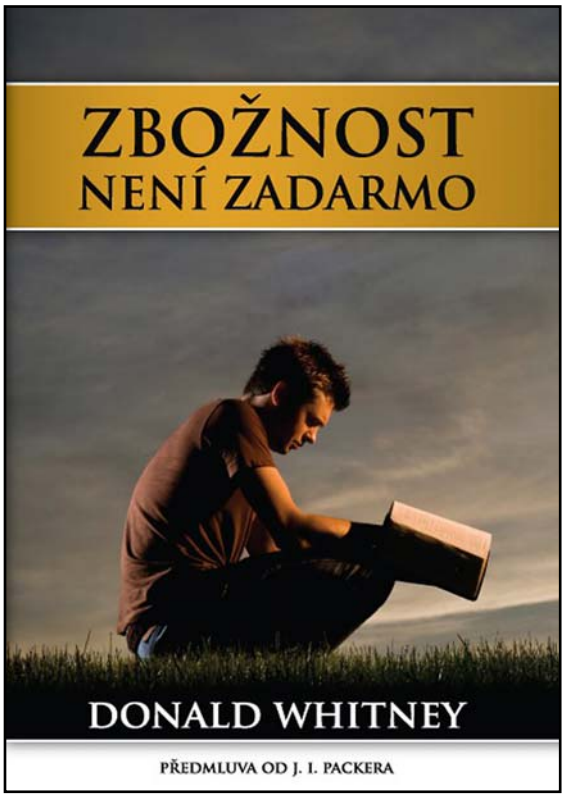

Představte si situaci, kdy se musíte rozhodnout a potřebujete radu, nebo kdy bojujete se silným pokušením a toužíte po vítězství. Duch svatý spěchá k vašemu vnitřnímu skladišti zbraní, rozrazí dveře, ale uvnitř najde pouze Genesis 1,1 spolu s velkým posláním (Matouš 28,19-20) a Janem 3,16. Všechno to jsou skvělé meče, ale nehodí se do každé bitvy. Kolik mečů by Duch svatý našel ve vaší duchovní zbrojnici?

Skúmanie Písma je dosť rozsiahla oblasť, a preto ju autor rozmieňa ešte na drobné. Hovorí o tom, že sa potrebujeme naučiť Božie slovo počúvať, čítať a študovať. Bibliu sa potrebujeme učiť naspamäť a potrebujeme nad ňou rozjímať. No a nakoniec, aby všetka predchádzajúca námaha mala zmysel, potrebujeme Božie slovo aplikovať do praxe.

Hneď v závese za Božím slovom nasleduje modlitba, ktorá je takisto neoddeliteľnou súčasťou zbožného života. Ďalšími dôležitými vecami pri cvičení sa v zbožnosti sú uctievanie, evanjelizácia, služba, správcovstvo (predovšetkým času a peňazí), pôst (ktorý sa nemusí týkať len jedla), ticho a samota, systematické učenie sa alebo napríklad aj vedenie denníka.

Každej z vyššie spomenutých vecí je venovaná jedna kapitola, v ktorej sa autor snaží jednak objasniť teóriu a dôvody, predovšetkým z pohľadu Biblie, a zároveň ponúka aj praktické rady, ako to zrealizovať. V závere každej kapitoly nájdete aj veľmi konkrétne výzvy k aktívnej činnosti. Autor kladie dôraz na to, že v každej z týchto vecí sa treba cvičiť a treba si ich vedome plánovať. Treba byť disciplinovaný, lebo tak, ako športovec alebo hudobník, ani kresťan sa bez disciplíny nedopracuje k uspokojivému výsledku. Ak sa vám slovo „disciplína" zdá príliš náročné a zväzujúce, aj na to dostanete odpoveď v tejto knihe. Autor vám vysvetlí, ako sa disciplína môže nakoniec premeniť na slobodu.

Keď som túto knihu kupovala, predávajúca ma upozornila, že to nebude jednoduché čítanie. A mala pravdu. Náročnosť knihy nespočíva v tom, že by človek musel dlho hĺbať a skúmať, aby pochopil jej obsah. Kniha je napísaná veľmi jednoduchým, ľahko zrozumiteľným spôsobom. Náročné je jej uplatnenie v praxi. Možno bude potrebné, aby ste si ju prešli viackrát, kým si všetky rady zapamätáte a osvojíte. Ale ako samotný názov hovorí, zbožnosť nie je zadarmo. Bude to stáť čas a námahu. No ak budete mať neustále pred očami svoj cieľ – rásť v podobnosti Kristovi a v Jeho nasledovaní, nebude vám to pripadať až také ťažké. Dokonca sa môže stať, že zo svojej námahy budete mať radosť, lebo vám bude jasné prečo a hlavne pre Koho to všetko robíte.

JANA ČÍŽOVÁ

KZ Krpeľany

Okolo dlhého toku rieky Váh od nepamäti vznikali ľudské sídla. Na rozhraní Veľkej a Malej Fatry na jeho ľavom brehu rieky sa nachádzala obec Krpeľany s počtom okolo 800 obyvateľov.

Hovorím v minulom čase, lebo dnes je to inak. Dnes v obci žije okolo 1100 obyvateľov. Väčšina z nich sú evanjelici, majú v obci aj vlastný kostol. V jeho bezprostrednej blízkosti sa v minulosti sformovalo „malé stádočko" veriacich ľudí, ktorí v jednoduchosti a detinskej dôvere prijímali zvesť evanjelia. Tú priniesla do našej obce Emília Rafajová, rodáčka z Krpelian, pochádzajúca z domu v blízkosti kostola. O pár metrov ďalej stojí dnes aj terajší zborový dom KZ Krpeľany. Dobrá správa zasiahla mnohé ženy a mužov od ktorých sa zvesť evanjelia šírila ďalej.

Z Pánovej milosti povstali k novému životu mnohí jednotlivci, ba i celé rodiny. Veľkou podporou v tomto aj následnom období boli bratia z Martina. Veriacich v Krpeľanoch sa zhromažďovali na viacerých miestach. Najskôr u rodiny Rafajovej, neskôr u rodiny Janíkovej-Gallovej, čo trvalo asi 28 rokov. V roku 1974 sa zhromaždenie presťahovalo do novostavby manželov Vaňkových. Pán žehnal v tomto dome spoločenstvo starších i mladších veriacich ľudí do konca roku 1999, kedy sa zhromaždenie presťahovalo do renovovaného terajšieho zborového domu KZ Krpeľany.

Spoločné zhromaždenia tu bývajú v nedeľu – Pánova Pamiatka a evanjelizačné – a v stredu – biblická a modlitebná chvíľka. (V rokoch 2008 a 2009 sa tu konal týždňový letný biblický kurz s učiteľmi z Wiedenestu a účastníkmi z Českej republiky a Slovenska.)

Po náhlom „rozlete" našich mladších bratov a sestier do okolitých zborov (škola a práca, vydaj a ženba) sa počet bratov a sestier zredukoval, čo však neovplyvnilo vzájomné vzťahy a spoločenstvo zostávajúcich. Uvedomujeme si a vyznávame, že naše bytie je závislé od živého, zmŕtvychvstalého Pána Ježiša Krista, od prejavov Jeho milosti a požehnania.

Nerušený priebeh toku Božej lásky je podporovaný oddanosťou bratov a sestier, čo sa prejavuje aj zabezpečovaním potrieb zhromaždenia, ako aj bratov a sestier, ktorí sú v našom zborovom spoločenstve vítaní. V súčasnosti naše zhromaždenie pravidelne navštevuje aj rodina Litvajová z Turian, kde býva jedenkrát mesačne aj spoločné zhromaždenie s veriacimi z Martina.

ZA VERIACICH Z KZ KRPEĽANY VLADIMÍR VAŇKO

Zborový dom v Krpeľanoch

Účastníci Letného biblického kurzu v roku 2009

Dcéra Kráľa

Niekedy som dosť odvážna, inokedy plachá,
niekedy sa cítim sväto, potom treba hriechy pláchať.
Občas som až príliš smelá, až trúfalá, zdá sa,
no i cez tie moje nedostatky som pre Teba krásna.

Som záhrada zamknutá na závoru,
Duch zapečatil už nevestu Kráľovu.

Som dcérou Kráľa, ooo,
vykvitnúť dáva tomu, čo sejem deň za dňom.
On láskou tíši, na-na-na
a v Jeho skrýši moje srdce biť začína.

Niekedy mám záchvat smiechu, neskôr oči pre plač,
niekedy mám silu biť sa, inokedy len si zúfať.
Sem-tam bývam tvrdohlavá, nepriznám si vinu,
no i cez chybičky krásy prúdy lásky k Tebe si ma vinú.

Som záhrada zamknutá na závoru,
Duch zapečatil už nevestu Kráľovu.

Som dcérou Kráľa, ooo,
vykvitnúť dáva tomu, čo sejem deň za dňom.
On láskou tíši, na-na-na
a v Jeho skrýši moje srdce biť začína.

Niekedy sa ľudí bojím, potom ich zas hľadám,
často lietam ku oblakom, potom z výšky tvrdo padám.
Občas vážne strácam nádej aj na druhú šancu,
no i tak Ty láskou premieňaš ma, vyzveš moje srdce k tancu.

Som záhrada zamknutá na závoru,
Duch zapečatil už nevestu Kráľovu.

Som dcérou Kráľa, ooo,
vykvitnúť dáva tomu, čo sejem deň za dňom.
On láskou tíši, na-na-na
a v Jeho skrýši moje srdce biť začína.

Môj Milý je môj a ja som Jeho.
Môj Milý je môj a ja som Jeho.
Môj Milý je môj a ja som Jeho.
Môj Milý je môj a ja som Jeho.

Som dcérou Kráľa, ooo,
vykvitnúť dáva, tomu, čo sejem deň za dňom.
On láskou tíši, na-na-na
a v Jeho skrýši moje srdce biť začína.

IVANA ÚTLA, ML.